

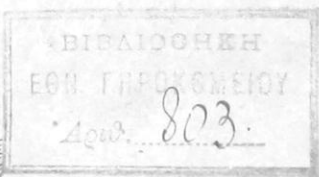
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ

ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩ,

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ.

Οὐδὲν οὕτως οὔτε χρήσιμον
οὔτε καλὸν ἀνθρώποις ὡς ἡ τέχνη.
(Ξεν. Οἶκ.)

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΓΡ. Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

1871.

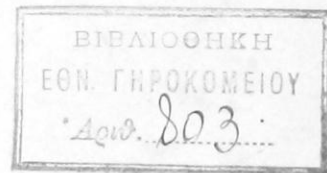
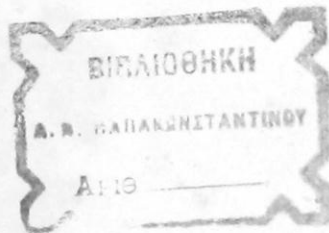
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ

ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩ,

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ.

Οὐδὲν οὕτως οὔτε χρήσιμον
οὔτε καλὸν ἀνθρώποις ὡς ἡ τάξις.
(Ξεν. Οἶκ.)

L. Lath'by

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΓΡ. Α. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

1871.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

1. Πείρα μακρῶν αἰῶνων καὶ γνῶμαι δοκιμώταται ἐξόχων ἀνδρῶν τοῦ τε καθ' ἡμᾶς καὶ τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἀναντίρρητον ἤδη κατέστησαν ὅτι πρὸς τὴν διάπλασιν καὶ τὸν πολιτισμὸν καθόλου τῶν ἀνθρώπων πλεῖστον συμβάλλεται καὶ ἡ θρησκεία καὶ ἡ πολιτεία καὶ ὁ πρακτικὸς ἐν γένει βίος, αἱ στερεαὶ ὅμως καὶ ἄσειστοι πρὸς τοῦτο βάσεις καταβάλλονται μάλιστα διὰ τῆς ἐγκυκλίου λεγόμενης παιδείσεως καὶ κατὰ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν. Καὶ τῶ ὄντι ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ ἡλικίᾳ τελεσπρότερον ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ δεχθῇ ἐντυπώσεις διαπλαστικὰς ἢ καθ' ἣν εἶναι φύσει ἀντιληπτικώτατος καὶ μιμητικώτατος· μάλιστα γὰρ ὁ ἄνθρωπος τότε, λέγει ὁ Πλάτων, πλάττεται καὶ ἐνδύεται τύπος, ὃν ἄν τις βούληται ἐνσημῆνασθαι ἐκάστῳ (α). Οὐδαμῶς δὲ ἄλλως ὑγιέστερον καὶ τελειότερον μορφοῦται ἢ ἀπὸ μὲν τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων δεχόμενος ἐν τῇ ἀπαλῇ αὐτοῦ καρδίᾳ τὰς σωτηρίους τοῦ χριστιανισμοῦ ἀρχάς, ἀπὸ δὲ τῆς σπουδῆς τῶν γλωσσῶν καὶ μάλιστα τῆς ἐλληνικῆς ἀναπτυσσόμενος τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἦθος κατὰ τρόπον ἐξαιρετον, διὰ δὲ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν συλλέγων καὶ ταμιεύων πείραν καὶ γνώσεις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ τῆς φύσεως χρησιμωτάτας αὐτῷ εἰς τὸ μέλλον. Ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας οὐδὲν δεξιώτερον πρὸς τὴν τῆς κρίσεως ὀξύτητα καὶ τὴν λογικὴν ἀκρίβειαν.

(α) Πλατ. Πολιτ. 377.

2. Ἐκ δὲ τῶν περὶ τὴν παιδείουσιν ταύτην καθιδρυμάτων πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης προσφορώτατον ἤδη κρίνεται τὸ τῶν Λυκείων γένος, ἐν οἷς οἰκοῦντες οἱ μαθηταὶ κατὰ πᾶσαν αὐτῶν τὴν δίαίταν παιδεύονται· διότι, ἐν ᾧ τᾶλλα ἰδρύματα τῆς μέσης παιδείουσεως περὶ τὰ μαθηματά μόνον σπουδάζουσι, τὰ λεγόμενα Λύκεια τὴν ἐκ τῶν μαθημάτων γόνιμον παιδείουσιν θεμελιούσι μὲν διὰ τῆς προσφόρου διαίτης καὶ τῆς γυμναστικῆς, παρασκευάζουσι δὲ μάλιστα διὰ τῆς τὸ ἦθος μορφούσης μουσικῆς, παιδείουματος πολυτίμου τῶν ἡμετέρων προγόνων, βοηθοῦσι δὲ καρποφορώτατα διὰ τῆς θρησκευτικῆς καθ' ἕξιν ἀγωγῆς, τῆς παραδειγματικῆς τῶν διδασκόντων συμβιώσεως μετὰ τῆς ἐν πᾶσι τακτικῆς ἐνεργείας, τῆς διηνεκοῦς ἐπιτηρήσεως τοῦ τρόπου τῶν μαθητῶν καὶ τῆς προφυλάξεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς προώρου ἐπιρροῆς τοῦ ἔξω βίου. Προτέρημα δ' ἄλλο οὐκ ἐλάχιστον τῶν τοιούτων παιδευτηρίων εἶναι ὅτι καὶ τῶν βιωτικῶν τάσεων τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὀλιγωροῦσιν ἐντελῶς, ἀλλὰ ἱκανὸν κύκλον μαθημάτων ἔταξαν πρὸς τὸ πρακτικὸν στάδιον τοῦ βίου, οἷα ἡ μεγάλη περὶ τὰς ξένας γλώσσας ἀσκήσις, τὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ φυσικά.

3. Ἐκ τοιούτων τινῶν λόγων ὀρηθεῖσα καὶ ἡ τοῦ Λυκείου τούτου ἰδρυσις ἐγένετο τῇ 30 Νοεμβρίου 1869 ἀδεία τῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ.

ΕΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ.

1. Σκοπὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λυκείου, πρὸς ὃν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πρόσωπα συνέρχονται καὶ αἱ λειτουργίαι αὐτοῦ πᾶσαι τείνουσιν, εἶναι κυρίως μὲν ἡ τελεία τῶν τροφίμων αὐτοῦ περὶ τὴν ψυχὴν διάπλασις, ὅπερ ἐστὶν ἡ κατὰ τὸ δυνατόν σύμμετρος καὶ ἁρμονικὴ τῶν ψυχικῶν δυνάμεων ἀγωγή καὶ ἀνάπτυξις, πρὸς δὲ τούτῳ καὶ πορισμὸς γνώσεων χρησίμων τῶν μὲν πρὸς ἐμπορίαν τῶν δὲ πρὸς ἐπιστήμας.

ΜΕΡΟΣ Α.

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ.

Τὰ ἐν τῷ Λυκείῳ συνερχόμενα πρόσωπα.

2. Τὰ ἐν τῷ Λυκείῳ συνερχόμενα πρόσωπά εἰσιν ἰδρυταί, ἔφοροι, κηδεμόνες τῶν μαθητῶν, καθηγηταί, παιδονόμοι καὶ μαθηταί.

ΑΡΘΡΟΝ Α.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΡΥΤΩΝ.

3. Οἱ τοῦ Λυκείου ἰδρυταὶ τέσσαρες ὄντες ἀναλαμβάν-

νοισι πρὸς τε τοὺς ἐφόρους τοῦ Λυκείου καὶ πρὸς τοὺς κηδεμόνας τῶν μαθητῶν πᾶσαν τὴν εὐθύνην τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἄρθρων τοῦ κανονισμοῦ τούτου· φροντίζουσι περὶ τῆς δυνατῆς τοῦ Λυκείου βελτιώσεως καὶ προόδου λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄριστα πορίσματα τῆς σοφῆς καὶ μακρᾶς πείρας τῶν τοιούτων καθιδρυμάτων ἐν Εὐρώπῃ· ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος τακτικῶς συνερχόμενοι συσκέπτονται περὶ τῶν ἀφορώντων τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ παραλαμβάνοντες ἐν ἀνάγκῃ καὶ τοὺς ἄλλους καθηγητὰς ἐν ταῖς συσκέψεσιν, ὧν τὸ ἀποτέλεσμα ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐφορίαν, ὅταν πρόκηται περὶ μεταβολῆς τινος· ἐνοικιάζουσι τὸ τοῦ Λυκείου οἶκημα καὶ διορίζουσι τοὺς καθηγητὰς καὶ παιδονόμους τῇ ἐγκρίσει τῆς ἐφορίας· πρὸς τὴν καθόλου διοίκησιν ἐκλέγουσι περὶ τὰ μέσα Ἰουλίου κατ' ἔτος ἓνα ἐξ ἑαυτῶν περιοδικῶς ἐπιμελητὴν, ὅστις ὡς ἀντιπρόσωπος πρὸς τὸ κοινόν, τοὺς ἐφόρους καὶ τοὺς τῶν μαθητῶν κηδεμόνας ἐνεργεῖ κατὰ τὴν πλειονοψηφουσαν τῶν ἰδρυτῶν γνώμην, μεταχειρίζεται τὴν τοῦ Λυκείου σφραγίδα ἐν τοῖς ἐπισήμοις ἐγγράφοις, δέχεται καὶ τηρεῖ πάντα τὰ ἐπίσημα τοῦ Λυκείου ἐγγράφα καὶ τὰς ἐπιστολάς, ἃς ἀνακοινοῖ εἰς τὰς ἐκάστοτε τῶν ἰδρυτῶν συσκέψεις, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ πρότερον. Τὸν ἐπιμελητὴν δὲ ἀπόντα ἢ μὴ ἐπάρκουντα ἀναπληροῖ ἢ βοηθεῖ μάλιστα μὲν ὁ τοῦ Λυκείου ταμίας, οὐδὲν ἧττον ὅμως καὶ οἱ ἄλλοι ἰδρυταὶ προσκαλούμενοι.

4. Οἱ ἰδρυταὶ εἶναι συγχρόνως καὶ καθηγηταὶ ἰσαριθμους ὥρας διδάσκοντες πλὴν τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ ταμίου ἐχόντων μίαν ὥραν καθ' ἐκάστην ὀλιγώτερον.

ΑΡΘΡΟΝ Β.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΦΟΡΩΝ.

5. Ἡ τοῦ Λυκείου ἐφορία ἐκλέγεται μὲν πενταμελής κατὰ Νοέμβριον ἐπὶ τριετίαν ὑπὸ τῶν κηδεμόνων τῶν μαθητῶν ἐν τῷ Λυκείῳ τῇ τῶν ἰδρυτῶν προσκλήσει, ἓνα δὲ ἢ πλείους λογίους ἄνδρας πάντοτε ἐν τοῖς μέλεσιν αὐτῆς ἀριθμοῦσα καὶ εἰς σωματεῖον ὀργανιζομένη ἄσκει

τὴν ὑπάτην ἐπὶ τοῦ Λυκείου ἐποπτεῖαν, πάντα ἐν αὐτῷ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀξιοῦσα νὰ ἐκτελῶνται καὶ συμφώνως πρὸς τὸν κανονισμὸν τοῦτον. Εἰ δὲ ποτέ τι μετὰ παρατηρήσεις αὐτῆς ἐμμένει κακῶς ἔχον καὶ ἀδιόρθωτον, συγκαλεῖ τοὺς τῶν μαθητῶν κηδεμόνας, ὅπως συσκεφθῇ καὶ ἀποφασίσῃ μετ' αὐτῶν περὶ τῆς διορθώσεως αὐτοῦ.

Ἰδίᾳ δὲ ἡ ἐφορία

- α) ἐγκρίνει πρὸ τῆς ἐνοικιάσεως τὸ τοῦ Λυκείου οἶκημα.
- β) μετέχει τοῦ τε διορισμοῦ καὶ τῆς παύσεως τῶν καθηγητῶν, τοῦ ἱατροῦ καὶ τῶν παιδονόμων τοῦ Λυκείου συνιστάσα, ἐγκρίνουσα ἢ ἀποδοκιμάζουσα. Ὡσαύτως δ' ἔχει καὶ περὶ τὴν ἀποβολὴν μαθητῶν ἐκ τοῦ Λυκείου.
- γ) ἐγκρίνει τὸ ἐνιαύσιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων, ὅπερ οὕτω μόνον δύναται νὰ ἐκδοθῇ.
- δ) λαμβάνει παρὰ τῶν ἰδρυτῶν μηνιαίους ἐλέγχους τῆς τῶν μαθητῶν πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς προόδου, οὗς, ἐὰν θέλῃ, ἀνακοινοῖ τοῖς κηδεμόσιν.
- ε) ἐπεμβαίνει ἐλευθέρως εἰς τὰς ἐνιαυσίους τῶν μαθητῶν ἐξετάσεις.
- ς) εἶναι αὐτόκλητος διαιτητῆς τῶν μεταξὺ ἰδρυτῶν καὶ κηδεμόνων ἀναφουρένων διαφορῶν.
- ζ) ἐξαγγέλλει εἰς τὸ δημόσιον τὴν τε ἔναρξιν τῶν μαθημάτων καὶ τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις.
- η) συνυπογράφει μετὰ τῶν ἰδρυτῶν τὰ τε ἐνιαύσια καὶ τὰ ἀπολυτικά τῶν μαθητῶν ἐνδεικτήρια.
- θ) ἐπιθεωρεῖ τὰ πρακτικά τῶν συνεδριάσεων τοῦ καθηγητικοῦ συλλόγου.
- ι) λαμβάνει γνώσιν ἀκριβῆ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ Λυκείου καταστάσεως καὶ ἀποφασίζει περὶ τῶν δυνατῶν βελτιώσεων ἢ τῶν προσφόρων οἰκονομικῶν μέτρων.

ΑΡΘΡΟΝ Γ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

6. Οἱ τῶν μαθητῶν κηδεμόνες, γονεῖς ἢ ἐπίτροποι αὐτῶν ὄντες, εἶναι τὰ πρόσωπα τὰ ἀντὶ τῶν μαθητῶν πρὸς τοὺς ἰδρυτὰς συμβαλλόμενα. Οὗτοι λαβόντες ὑπ' ὄψιν

ψιν ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τούτου τόν τε σκοπόν τοῦ Λυκείου καί ὄν τινα τρόπον οὗτος ἐπιδιώκεται ἐπιτρέπουσι πρὸς παιδευσιν τῶ ἐκάστοτε ἐπιμελητῇ τὸν παῖδα ἢ τοὺς παῖδας αὐτῶν ὑπογράφοντες ἐν τῷ μητρώῳ καὶ καταβάλλοντες τὰ διδάκτρα κατὰ τὸ ἐδάφιον 15. Δίδουσι δὲ καὶ πληροφορίας λεπτομερεῖς περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἥθους τοῦ παιδός. Ἄπαξ τοῦ μηνὸς τοῦλάχιστον ἐρχόμενοι εἰς τὸ Λύκειον συνεννοοῦνται καὶ συνεργάζονται μετὰ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τῶν καθηγητῶν πρὸς τὴν διόρθωσιν τῶν τυχόν ἐκτρεπομένων.

7. Ἐπ' οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται οἱ κηδεμόνες ν' ἀπαιτήσωσι τὰ καταβληθέντα διδάκτρα.

ΑΡΘΡΟΝ Δ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ.

8. Πάντες οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Λυκείου ἀνάγκη νὰ ἦναι τρόφιμοι πανεπιστημίου, πείρας μὲν καὶ ἰκανότητος ἐγνωσμένης, διαγωγῆς δ' ἀνεπιλήπτου. Διορίζονται δὲ παρὰ τῶν ἰδρυτῶν ἐπὶ μισθῷ μηνιαίῳ κατὰ τὰς διδακτικὰς αὐτῶν ὥρας τῇ ἐγκρίσει τῆς ἐφορίας καὶ ἀπευθύνουσι πᾶσαν αὐτῶν αἴτησιν εἰς τὸν ἐπιμελητὴν.

9. Ἡ τῶν διδάκτρων αὐτοῖς ἀπονομὴ γίνεται περὶ τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς παρὰ τοῦ ἐπιμελητοῦ, ὅστις καὶ ἀπόδειξιν λαμβάνει τῆς παραλαβῆς.

10. Ἀπουσῖαι ἐκ τῶν παραδόσεων ἄλογοι καὶ πλείους τῶν τριῶν ἐντὸς τοῦ μηνὸς καταλογίζονται εἰς τὴν μισθοδοσίαν. Ἀμελής δὲ διδασκαλία εἴτε πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ χρόνου εἴτε πρὸς τὸ εἶδος αὐτῆς, ὡς καὶ μέγας περισπασμὸς εἰς πολλὰς ἐκτὸς τοῦ Λυκείου ἐργασίας εἶναι λόγοι ἀποχωρῶντες πρὸς παῦσιν καθηγητοῦ τινος ἐν τῷ τέλει τῆς ἑξαμηνίας, ἀγγελλομένην αὐτῷ πρὸ μηνός. Διαγωγή δὲ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Λυκείου ἀντικειμένη ἐπάγεται τὴν παραχρῆμα παῦσιν.

11. Καθηγητῆς μόνον ἐν τῷ τέλει τῆς ἑξαμηνίας δύνανται ν' ἀποστῇ τῶν ἐν τῷ Λυκείῳ ἔργων αὐτοῦ καὶ τοῦ-

το πρὸ μηνὸς ἀγγέλλων τῷ ἐπιμελητῇ· ἄλλως ἀποζημιοῖ τὸ Λύκειον.

12. Τὰ περὶ τὴν διδασκαλίαν ἀναπτύσσονται κατωτέρω ἐν ἰδιαιτέροις ἐδαφίοις.

ΑΡΘΡΟΝ Ε.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΙΔΟΝΟΜΩΝ.

13. Οἱ παιδονόμοι γάλλοι τὸ γένος, χρηστοὶ δὲ τοὺς τρόπους καὶ παιδαγωγικὴν ἰκανότητα κεκτημένοι πρὸς τῇ ἐπιτηρήσει ἐν καιρῷ τῶν ἀνέσεων φροντίζουσι μάλιστα ὅπως ἐξασκῶσι πρακτικῶς τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ἀείποτε δι' εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς ἐπισπώμενοι τὸν σεβασμὸν ἅμα καὶ τὴν ἀγάπην τῶν μαθητῶν. Διατελοῦσι δὲ πάντοτε καὶ πανταχοῦ μετὰ τῶν μαθητῶν διάγοντες, τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτῶν ἐπιτηροῦντες, ἐν τοῖς αὐτοῖς κοιτῶσι μετὰ τῶν τροφίμων κοιμώμενοι, ἐν καιρῷ δὲ παραδόσεως ἐξωθεν τῶν τάξεων περιπατοῦντες. Εἰσὶ πάντοτε ὑπεύθυνοι πρὸς τὸν ἐπιμελητὴν καὶ καταγγέλλουσι τὰς σπουδαίας ἀταξίας ἢ πλημμελήματα τῶν τροφίμων.

ΑΡΘΡΟΝ ΣΤ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

14. Πᾶς μέλλων νὰ ἐγγραφῇ εἰς τοὺς τροφίμους ἡλικίας οὐχὶ κατωτέρας τῶν 9 ἐτῶν, οὐδὲ ἀνωτέρας τῶν 18 ἐξετάζεται πρότερον ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ τοῦ Λυκείου, μὴ τύχη ἐκ τινος νόσου ἢ σωματικῆς πλημμελείας κωλυόμενος πρὸς τὰς ἀξιώσεις τοῦ κανονισμοῦ ἢ τοὺς ἄλλους τροφίμους κωλύων· μετὰ τὴν ἐξέτασιν δὲ ταύτην γενόμενος δεκτὸς ὑφίσταται τὰς νενομισμένας εἰσιτηρίους ἐξετάσεις καὶ κατατάσσεται εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν ἐγγραφόμενος ἐν τῷ μητρώῳ τοῦ Λυκείου μετὰ τῶν προσδιορισμῶν τῆς ἡλικίας, τῆς πατρίδος, τῆς μαθητικῆς κατηγορίας καὶ τοῦ Σχολείου, ἐξ οὗ ἀπεφοίτησεν.

Ἐπάγονται δὲ οἱ μαθηταὶ εἰς τρεῖς κατηγορίας,

α) τὴν τῶν ἐσωτερικῶν, οἷτινες ἐν τῷ Λυκείῳ διαιτῶνται καὶ εἰς πάσας τὰς παιδευτικὰς αὐτοῦ λειτουργίας ὑπόκεινται.

β) τὴν τῶν ἡμισωτερικῶν, οἷτινες ἀπὸ τῆς 8 π. μ.—4 ἢ 5 μ. μ. τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐσωτερικοὺς τυγχάνουσιν.

γ) τὴν τῶν ἐξωτερικῶν, οἷτινες ἐν τοῖς μαθήμασι μόνον παιδεύονται.

15. Τὰ δὲ διδάκτρα τῶν μὲν ἐσωτερικῶν εἰσι λιρ. ὄθωμ. 25 καταβαλλόμεναι ἐν τῇ ἀρχῇ ἐκάστης ἐξαμηνίας, λογιζομένων τῆς μὲν ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου, τῆς δὲ ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου· τῶν δὲ ἡμισωτερικῶν λιρ. ὄθωμ. 14 καταβαλλόμεναι ὁμοίως· τῶν δὲ ἐξωτερικῶν ὁμοίως καθ' ἑξαμηνίαν προκαταβαλλόμεναι λίραι ὄθωμανικαὶ 8.

ΜΕΡΟΣ Β.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ.

Λειτουργία τοῦ Λυκείου.

16. Αἱ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Λυκείου λειτουργίαι ἀφορῶσι μάλιστα μὲν τὴν ψυχικὴν τῶν τροφίμων διάπλασιν καὶ μόρφωσιν, οὐχ' ἦττον ὅμως, ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ φυσικῶς μετὰ τοῦ σώματος συνδεδεμένη πρὸς τὴν ὁμαλὴν αὐτῆς καὶ ἀκμαίαν ἀνάπτυξιν ἔχει ἀπαραίτητον ἀνάγκην τῆς τοῦ σώματος ὑγείας καὶ ἀκμῆς, στρέφονται κατὰ δεύτερον λόγον καὶ περὶ τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν.

ΚΕΦ. Α.

Η ΠΕΡΙ ΤΟ ΣΩΜΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑ.

17. Τὴν περὶ τὸ σῶμα θεραπείαν τρία κυρίως εἶδη ἀποτελοῦσι· 1) τὰ περὶ τὴν διαίταν, 2) τὰ περὶ τὴν σωμασικήν, 3) τὰ περὶ τὴν ἴασιν τῶν νόσων.

ΑΡΘΡΟΝ Α.

Τὰ περὶ τὴν διαίταν.

18. Τοῦ Λυκείου ἐν θέσει ὑγιεινῆ καθισταμένου καὶ ἐν οἰκίῳματι εὐμεγέθει καὶ εὐαέρω, κοιτῶνες ἐν αὐτῷ ὀρίζονται αἱ μᾶλλον εὐήλιοι αἰθουσαι, ἐν αἷς τοσοῦτοι τρόφιμοι τάττονται πρὸς ὕπνον, ὅσους ἂν κατὰ τὸν ἰατρὸν τοῦ Λυκείου ἐπιτρέπη ὁ ἐν αὐταῖς ὄγκος τοῦ ἀέρος πρὸς ἀναπνοὴν ἀμόλυντος ἐπαρκῶν.

19. Τὰ τῆς ἄκρας τοῦ οἰκίῳματος καθαριότητος καὶ τῆς συχνῆς τῶν θαλάμων διαπνεύσεως ἐπιτετραμμένα εἰς τὰς θαλαμηπόλους αὐστηρῶς ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ ἐπιτηροῦνται.

20. Κλίνας σιδηρᾶς, ὁμοιομόρφους πάσας, τὸ Λύκειον παρέχεται τοῖς τροφίμοις ἀντὶ λίρας ὄθωμανικῆς ἐφ' ὅλην τὴν μαθητικὴν αὐτῶν ἐν τῷ Λυκείῳ περίοδον.

21. Στρωμνὴν δὲ φέρουσιν οἰκοθεν οἱ τρόφιμοι συνεστῶσαν ἐκ δύο στρωμάτων, τοῦ μὲν χορτοβύστου, τοῦ δὲ ἐριοβύστου· ἐκ καλυμμάτων πρὸς ὕπνον διττῶν, τῶν μὲν θερινῶν τῶν δὲ χειμερινῶν· ἐκ σινδόνων ἕξ (6) μετὰ προσκεφαλαίων δύο (2) καὶ εἰλημάτων αὐτῶν ἕξ (6).

22. Ἰματία δὲ δέον νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ἐν κιβωτίῳ οἱ τρόφιμοι χιτῶνας δώδεκα (12) καὶ νυκτικούς ἐτέρους ἕξ (6), περισκελίδας (ἐσώβρακα) δώδεκα (12), περιποδίων ζεύγη (12). Καὶ τὰ μὲν πρὸς τῇ σαρκὶ τοιαῦτα. Τὰ δ' ἐξῶθεν ἔστωσαν πάντα διττά, τὰ μὲν πρὸς τὰς ἐργασίμους ἡμέρας οἰαδήποτε τὸ χρῶμα ἀλλὰ κόσμια, τὰ δὲ μέλανα πάντα πρὸς τε τὰς ἐορτὰς καὶ τὰς διὰ τῆς πόλεως ἐξόδους. Καὶ τοῦ κοιτῶνος δὲ ἐπενδύτην (roba di camera) ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἀνάγκη νὰ ἔχωσι, πρὸς δὲ καὶ προσόψια ἕξ (6) μετὰ τῶν ἀναγκαίων ψηκτρῶν καὶ κτενῶν, ἐν ζευγῶς βλαυτῶν, ἀλεξιβροχον καὶ πῖλον εὐρωπαϊκόν.

23. Τὰ ἱματία ἅμα εἰς τὸ Λύκειον εἰσκομισθέντα παραλαβὼν ὁ τοῦ Λυκείου ταμίας καταγράφει εἰς τὸν ἐπὶ τούτῳ κατάλογον καὶ ἐπισημάνας τὰ λευκὰ πάντα μετὰ

τῶν σινδόνων καὶ τῶν εἰλημάτων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ τροφίμου ἀποτίθησιν ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, τὰ μὲν ἐξῶθεν ἱμάτια ἐν τοῖς κιβωτίοις ἐκάστου, τὰ δὲ πρὸς τῇ σαρκὶ μετὰ τῶν σινδόνων καὶ τῶν εἰλημάτων κατὰ θήκας φερούσας τοὺς ἀριθμοὺς ἐκάστου.

24. Οὐδὲν ἐδώδιμον ἢ γλύκισμα συγχωρεῖται νὰ φέρωσιν ἢ νὰ φυλάττωσιν οἱ τρόφιμοι ἐν τῷ κιβωτίῳ αὐτῶν. Αὐστηρὰν τούτου ἐπιτήρησιν ἔχει ὁ ἐπιμελητὴς αἰφνιδίως τὸν μαθητὴν ἐκεῖνον ἐρευνῶν, ὃν ἤθελεν ὑποπτευθῆ ὅτι εἰσκομίζει εἰς τὸ Λύκειον τοιαῦτα ἢ πᾶν ἄλλο τὴν ὑγίειαν τῶν μαθητῶν βλάπτον. Πᾶν δὲ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὅποιον τυχόν ἤθελεν ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἐσωτερικὸς μαθητὴς, παραλαβὼν ὁ ἐπιμελητὴς φυλάττει ἐν τῷ ταμείῳ μόνον πρὸς ἐγκεκριμένας δαπάνας χορηγῶν ἐκάστοτε αὐτῷ.

25. Ἐγειρόμενοι δ' ἐξ ὕπνου διὰ κώδωνος οἱ τρόφιμοι κατὰ τὴν 5 1]2 χειμῶνος καὶ κατὰ τὴν 5 θέρους ἀκριβῶς, εὐθὺς τὸν τοῦ κοιτῶνος ἐπενδύτην περιβάλλονται καὶ ὑπὸ τὴν ὑπηρεσίαν θαλαμηπόλων καὶ τὴν ἐπιτήρησιν παιδονόμων νίπτονται, ἐνδύονται καὶ εὐτρεπίζονται πάντα ταχέως ἐκτελοῦντες.

26. Δις τοῦ μηνὸς γίνεται πλύσις γενικὴ, κατὰ πᾶσαν δὲ τετάρτην καὶ σάββατον ἑσπέρας θαλαμηπόλοι ὀδηγούμενοι ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἱματιοθήκαις καὶ ταῖς κλίναις ἀριθμῶν διανέμουσιν ἐπὶ τῶν κλινῶν τὰ πρὸς ἀλλαγὴν ἀναγκαῖα ἐκάστου ἱμάτια· οἱ δὲ τρόφιμοι πρὸς ὕπνον ὕστερον ἐλθόντες ἀλλάσουσιν ἕκαστος τὰ ἑαυτοῦ ἀθουρῶν· τὰς δὲ σινδόνας τῆς στρωμνῆς καὶ τὰ τῶν προσκεφαλαίων εἰλήματα τετράκις τοῦ μηνὸς αἱ θαλαμηπόλοι ἀλλάσσουσιν.

27. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἐξέγερσιν καὶ τὴν ἐκ τῶν κοιτῶνων ἀποχώρησιν τῶν τροφίμων αἱ θαλαμηπόλοι τὰς τε θύρας καὶ τὰ παράθυρα τῶν κοιτῶνων ἀνοίγουσιν ἀποκαλύπτουσι πρὸς διάπνευσιν τὰς κλίνας καὶ μόνον μετὰ μεσημβρίαν ἄρχονται τοῦ εὐτρεπισμοῦ αὐτῶν. Καὶ πλύσις δὲ γίγνεται τῶν κοιτῶνων ἅπαξ τοῦλάχιστον τῆς ἐ-

βδομάδος, καθ' ἐκάστην δὲ τοῦ διαδρόμου, ἔνθα οἱ νιπτῆρες εἶναι τεταγμένοι.

28. Τὸ δ' ἀκράτισμα εὐθὺς μετὰ τὴν ἐγερσιν ἐν τῷ ἐστιατορίῳ προσφερόμενον συνίσταται ἐξ ἱκανῆς τινος ποσότητος κακάου ἢ καφφέ, ἀπλοῦ μὲν μέχρι τέλους Φεβρουαρίου, γαλακτοκράτου δ' ἕκτοτε μέχρι Ἰουνίου. Ἄρτος δὲ καθαρῶτατος παρατίθεται πρὸς ἐμβάφην, ὅσον ἂν ἕκαστος βούληται.

29. Τροφή δὲ προσφέρεται δις τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν 9 μ. μ. Πρὸς τῷ καθαρῷ καὶ ἀφθονῷ ἄρτιν δύο ἐκάστῳ τροφίμῳ παρατίθενται ὄψα, λιπαρῶτερα μὲν χειμῶνος, ἐλαφρότερα δὲ θέρους. Πρὸς δὲ τῇ ἀναγκαίᾳ ἐν τούτοις ποικιλίᾳ καὶ τὸ ὑγιεινὸν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἱατροῦ. Πᾶσαν πέμπτην καὶ Κυριακὴν προστίθεται καὶ ζωμὸς, αἱ δ' ὀπῶραι ἢ τινα γλυκίσματα τελευταῖα ἐπέρχονται ὑγιεινῶς ἀφθονα. Πλὴν δὲ τούτων καὶ τὴν 4^{ην} μὲν μ. μ. χειμῶνος, τὴν 5^{ην} δὲ θέρους προσφέρεται τοῖς τροφίμοις ἐπὶ ποδὸς τεμάχιον ἄρτου μετὰ τυροῦ.

30. Τὴν ἐπὶ τοῦ μαγειρείου, τοῦ ἐστιατορίου καὶ τῶν σκευῶν αὐτῶν ἐποπτεῖαν, ἔτι δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τῶν ἐδώδιμων, τῆς κατασκευῆς καὶ διανομῆς τῶν ὄψων καὶ τῶν ὀπωρῶν ἀναλαμβάνει ὁ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν ταμίας τοῦ Λυκείου, γνώμονα ἔχων πάντοτε καὶ πανταχοῦ τὴν ἄκραν καθαριότητα μετὰ τῆς ὑγιεινῆς ἀφθονίας καὶ τῆς πρὸς ἅπαντας ἰσότητος.

31. Ὁραὶ μελέτης ὀρίζονται χειμῶνος μὲν ἀπὸ τῆς 6 1]4 π. μ.—8 π. μ., ἀπὸ τῆς 1 1]2 μ. μ.—2 μ. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 6 μ. μ.—9 μετὰ διαλείμματος ἐν τῷ μέσῳ εἰκοσαλέπτου. Ἐπιτρέπεται δ' ἐν ἀνάγκῃ τοῖς βουλομένοις ἐκ τῶν πρεσβυτέρων μελέτη καὶ ἀπὸ τῆς 10 1]2 μ. μ.—11. Τοῦ δὲ θέρους ὥραι πρὸς μελέτην ὀρίζονται ἀπὸ τῆς 6 π. μ.—8 π. μ. μετὰ διαλείμματος ἐν τῷ μέσῳ πέντε καὶ δέκα λεπτῶν, ἀπὸ τῆς 2 μ. μ.—3 μ. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 6 3]4 μ. μ.—9 μ. μ. μετὰ διαλείμματος ἐν τῷ μέσῳ πεντεκαίδεκα λεπτῶν. Αἱ δ' ἐν τῷ μέ-

σω τῶν μαθημάτων τυχὸν κεναὶ ὥραι καὶ τὰ διαλείμματα εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μαθητῶν πρὸς μελέτην ἢ πρὸς ἀνεσιν.

32. Ὅραι δὲ παραδόσεως κατὰ τὸ ἐτήσιον ὠρολόγιον ὀριζόμεναι εἶναι 3 μάλιστα πρὸ μεσημβρίας καὶ ἐνίοτε 3 1)2, μετὰ μεσημβρίαν δὲ πάντοτε δύο. Οὐδέποτε δὲ οὔτε πρὸ μεσημβρίας οὔτε μετὰ μεσημβρίαν δύωρος κατὰ συνέχειαν διδασκαλία γίνεται, ἀλλὰ μετὰ μίαν ἐκαστοτε ὥραν μαθήματος δεκάλεπτον ἐπέρχεται διάλειμμα, μόνον δὲ εἰς προβεβηκότας μαθητὰς δύναται νὰ γίνηται ἡ διδασκαλία συνεχῶς ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν. Τὰ π. μ. μαθήματα λήγουσι πάντα ἐν τέταρτον πρὸ αὐτῆς.

33. Αἱ δὲ ἀνέσεις γίνονται τὸ μὲν κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν μαθημάτων καὶ τῆς μελέτης, κυρίως ὅμως ἀπὸ τῆς 12—1 1)2 μ. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 4 μ. μ. — 6 μ. μ. χειμῶνος, θέρους δὲ ἀπὸ τῆς 12—2 μ. μ., ὅποτε καὶ ἡσυχάζουσιν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ μίαν ὥραν ἐν ταῖς κλίναις αὐτῶν, ἔτι δὲ ἀπὸ τῆς 5—6 3)4 μ. μ., κοινῇ δὲ θέρους καὶ χειμῶνος ἀνεσὶς γίνονται ἀπὸ τῆς 9—10 μ. μ. διὰ τὸ τμήμα τῶν παιδῶν, διὰ δὲ τὸ τῶν ἐφήβων καὶ τῶν μειρακίων μέχρι τῆς 10 1)2 μ. μ. Μεγάλῃ ἐνιαύσιος ἀνεσὶς εἶναι ἡ ἡμίση τῶν μαθημάτων διακοπὴ ἀπ' ἀρχῆς Ἰουλίου μέχρι τέλους Αὐγούστου. Ὁ δ' ὕπνος 7 ἢ 7 1)2 ὥρ.

34. Δις τοῦ μηνὸς οἱ τρόφιμοι λούονται τοὺς πόδας ἐν ὕδατι θερμῷ, ἀπαξ δὲ τὴν κεφαλὴν. Καὶ κουρεὺς δὲ δις τοῦ μηνὸς ἐρχόμενος εἰς τὸ Λύκειον κείρει τοὺς βουλομένους τῶν τροφίμων. Ἡ δὲ τήρησις τῆς καθόλου καθαριότητος τῶν μικρῶν παιδῶν ἀνατίθεται εἰς ἰδίαν θαλαμηπόλον.

35. Κατὰ τε τὰς μεσημβρινὰς καὶ τὰς ἑσπερινὰς ἀνεσὶς ὀρίζονται τοῖς μαθηταῖς ὑπὸ τῶν παιδονόμων παντοῖαι σωματικαὶ κινήσεις καὶ παιδιαί, μέτριαι μὲν καὶ ἡσυχώτεραι μετὰ τὸ φαγητόν, ζωηρότεραι δὲ πρὸ τούτου. Γίνονται δὲ ταῦτα ἐν ταῖς ἐπὶ τούτῳ αἰθούσαις τοῦ Λυκείου, ἐν τῇ αὐλῇ ἢ τῷ κήπῳ αὐτοῦ ἢ καὶ ἐν ὑπαίθρῳ

καὶ πλησίον που κειμένῳ χωρίῳ. Ἀπαγορεύεται αὐτοῖς ἡ ὕδατος πόσις ἢ ἔκθεσις εἰς παράθυρον ἀνοικτόν, ὅταν λίαν θερμοὶ ἢ ἰδρῶντες ἐκ τῶν παιδιῶν ἐπανέρχονται.

36. Διὰ πάσης τῆς νυκτὸς θαλαμηπόλοι ἐναλλάξ ἀγρυπνοῦσαι ἐπιτηροῦσι καθ' ὕπνον, μὴ τινες τῶν τροφίμων τυχῶσιν ἀποκαλυφθέντες ἢ ἐκ τῆς κλίνης ἐκπεσόντες.

37. Εὐλάβεια μεγίστη τηρεῖται περὶ τὰς ποινάς, μὴ ἐπιβάλληται τοῖς τροφίμοις ποινή τις ἐναντίως ἔχουσα πρὸς τὴν ὑγιεινὴν.

ΑΡΘΡΟΝ Β.

Τὰ περὶ τὴν σωμασκήαν.

38. Τῆς λυκειακῆς σωμασκήας σκοπὸν ἐχούσης τὴν σωματικὴν ὑγιειαν καὶ ἀκμὴν μετὰ τῆς ψυχικῆς εὐθυμίας καὶ ζωηρότητος, καθίσταται ἐν ὀρισμένῳ μέρει σύστημα τι τῆς νεωτέρας γυμναστικῆς συνιστάμενον ἐξ ἀριθμοῦ τινος μονοζύγων, διζύγων, αἰώρας, τραπεζίου, ἰστών καὶ κλιμάκων μετὰ τῶν προγονικῶν γυμνασίων, ἄλματος καὶ δίσκου.

39. Διδάσκαλος δὲ τῆς γυμναστικῆς διοριζόμενος ἐγκρίσει τῆς ἐφορίας ἀσχεῖ εἰς τὰ γυμνάσια ταῦτα τοὺς τροφίμους ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν εὐχερεστέρων καὶ προχωρῶν ἡρέμα εἰς τὰ δυσχερέστερα.

40. Πρὸ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ τροφίμου εἰς τὰς τῶν γυμνασίων τάξεις ὁ τοῦ Λυκείου ἰατρός μετὰ τοῦ διδασκάλου ἐξετάζοντες ἐγκρίνουσι τὸ ἐπιτήδειον τοῦ μαθητοῦ εἰς γυμνασίαν καθόλου ἢ εἰς ποῖον εἶδος γυμνασίας. Καὶ γραπταὶ μάλιστα δίδονται ὁδηγίαι εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ. Γυμνάζονται δὲ οἱ τρόφιμοι εἰς δύο τμήματα καθόλου διηρημένοι, τὸ τῶν παιδῶν καὶ τὸ τῶν ἐφήβων ἅμα καὶ μειρακίων. Ἐκαστον τμήμα ἀσχεῖται τρεῖς ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

41. Ὡς ὥρα γυμνασίων ὀρίζεται οὔτε ἀμέσως πρὸ τοῦ φαγητοῦ, ἀλλὰ μίαν τοῦλάχιστον ὥραν πρὸ αὐτοῦ, οὔτε πάλιν ἀμέσως μετ' αὐτό. Ἡ δὲ διδασκαλία τῶν γυμνα-

σίων γίνεται χειμῶνος μὲν ἀπὸ τῆς 4—5 μ. μ., θέρους δὲ ἀπὸ τῆς 5—6 μ. μ.

42. Ἐν παντὶ γυμνασίῳ ἀποφεύγεται ἐκ παντὸς τρόπου ἡ μονομερὴς ἀσκήσις, γνώμων δ' ἔστω ἡ σύμμετρος καὶ ἀρμονικὴ ὄλων τῶν σωματικῶν δυνάμεων καὶ μερῶν ἀνάπτυξις καὶ εὐρωστία.

43. Φέρουσι δὲ μεθ' ἑαυτῶν οἴκοθεν οἱ τρόφιμοι ζώνην τινα πλατεῖαν τῆς γυμναστικῆς καλουμένην, καὶ βραχύν τινα ἐπὶ τούτῳ λινοῦν ἐπενδύτην.

44. Δις ἢ τρίς τῆς ἐβδομάδος γίνεται μακρὰ εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐκδρομὴ πάντων τῶν τμημάτων τῶν μαθητῶν ὑπὸ τε τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν παιδονόμων. Καὶ ἐνταῦθα ἡ ἐπὶ ἀνωφερειῶν καὶ κατωφερειῶν, ἐπὶ ἐπιπέδων καὶ πλαγίων ταχεῖα ἢ βραδεῖα πορεία εἰς δύο τινα ἀποβλέπει, τὸν σύμμετρον πόνον καὶ τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν.

ΑΡΘΡΟΝ Γ'.

Τὰ περὶ τὴν ἴασιν τῶν νόσων.

45. Ἰατρὸς τοῦ Λυκείου διορίζεται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ, ὅπως ἀπαξ καθ' ἑκάστην αὐτὸ ἐπισκέπτεται, ἀνάγκης δὲ τινος παραστάσης καὶ πλεονάκις καὶ ἐν καιρῷ νυκτός.

46. Νοσοκόμος δεῖναι γυνὴ τις μεσηλιζὶς ἱκανῶς νοσημῶν καὶ δραστηρία, ἥτις ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ ἱατροῦ ἐνεργοῦσα ἔχει τὴν ἀποκλειστικὴν φροντίδα καὶ περιποίησιν τοῦ νοσοῦντος, οὐδέποτε αὐτοῦ ἀφισταμένη, ἀγρυπνοῦσα δ' ἐν ἀνάγκῃ δι' ὅλης τῆς νυκτός.

47. Νοσοκομεῖον δ' ἐκλέγεται ἐκ τῶν αἰθουσῶν τοῦ Λυκείου ἢ μᾶλλον εὐήλιος καὶ ὑγιεινὴ, ἧς ἡ καθαριότης ἐπιτηρεῖται αὐστηρῶς ὑπὸ τε τοῦ ἱατροῦ καὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ.

48. Μόνον τῇ ἐγκρίσει τοῦ ἱατροῦ καὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ δύναται νὰ εἰσέλθῃ μαθητὴς εἰς τὸ νοσοκομεῖον καὶ τύχη τῆς θεραπευτικῆς διαίτης.

49. Τοῦ χρόνιον ἢ δυσίατον νόσημα πάσχοντος μαθητοῦ εἰδοποιεῖται ὁ κηδεμών, ἵνα παραλαβὼν αὐτὸν θεραπεύσῃ κατ' οἶκον.

ΚΕΦ. Β.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗΝ ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ.

50. Ἡ τῆς ψυχῆς διάπλασις καὶ ἀνάπτυξις ἀποβλέπουσα εἰς τὴν πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀγωγὴν πασῶν αὐτῆς τῶν δυνάμεων διττῶς ἐπιδιώκεται, ἥτοι θετικῶς καὶ ἀπαγορευτικῶς. Καὶ θετικῶς μὲν

- 1) διὰ τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς,
 - 2) διὰ τοῦ ζῶντος παραδείγματος τῶν συμβιούντων τοῖς τροφίμοις,
 - 3) διὰ τῆς διδασκαλίας,
 - 4) διὰ τῆς τάξεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τοῦ Λυκείου,
 - 5) διὰ τῶν παραινέσεων.
- ἀπαγορευτικῶς δὲ διὰ τῶν ποινῶν.

ΑΡΘΡΟΝ Δ.

ΘΕΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

α. Περὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς.

51. Τὸ Λύκειον πρὸς ταῖς Κυριακαῖς ἐορτάζει πάσας τὰς δεσποτικὰς καὶ θεομητορικὰς ἐορτάς, τὴν τοῦ ἀγίου Δημητρίου, τοῦ ἀγίου Νικολάου, τῶν τριῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, τοῦ ἀγίου Γεωργίου, τοῦ ἀγίου Κωνσταντίνου· ἔτι δὲ κατὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν ἡμέρας τρεῖς καὶ κατὰ τὸ μέγα Πάσχα ἀπὸ τῆς πέμπτης τῶν παθῶν μέχρι τῆς τετάρτης τῆς διακαινησίμου.

52. Κατὰ πάσας τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐορτάς οἱ τρόφιμοι προσκαλοῦνται διὰ κώδωνος περὶ τὴν 7ην π. μ. ὥραν, ὅπως καθάριοι καὶ κοσμίως ἐνδεδυμένοι μεταβῶσι μετὰ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τῶν παιδονόμων ἐν τάξει καὶ εὐκοσμίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔνθα διακροῦνται τῆς θείας

λειτουργίας καὶ μετέχουσι τῶν θείων δώρων. Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ ἀκράτισμα προσφέρεται αὐτοῖς μετὰ τὴν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐπάνοδον.

53. Κατὰ πάσας δὲ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας ἅμα ἐξεγερθέντες ἐκ τοῦ ὕπνου οἱ τρόφιμοι συγκαλοῦνται διὰ κώδωνος ἐν τῇ εὐκτηρίῳ αἰθούσῃ, ἔνθα παρόντων τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τῶν παιδονόμων ἀκροῶνται ἐν ἄκρᾳ εὐκοσμίᾳ καὶ σιγῇ τὴν ἐθνητὴν προσευχὴν, ἀπαγγελιομένην περιοδικῶς ὑπὸ πάντων τῶν μαθητῶν, καὶ εἶτα ψαλμόν τινα τοῦ Δαυὶδ μεμελοποιημένον καὶ ὑπὸ πάντων ἅμα τῶν μαθητῶν ψαλλόμενον.

54. Κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τοῦ τε ἀρίστου καὶ τοῦ δείπνου ἀπαγγέλλεται σύντομός τις καὶ κατάλληλος προσευχῇ περιοδικῶς ὑπὸ πάντων τῶν μαθητῶν.

55. Εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἑτέρα τῶν τριῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας παρίστανται ἀνηρημένοι ἐν τῇ εὐκτηρίῳ αἰθούσῃ, ἐν δὲ τῷ ἐστιατορίῳ ἡ τοῦ μυστικοῦ δείπνου.

56. Δις τοῦ Λυκειακοῦ ἐνιαυτοῦ μεταλαμβάνουσιν οἱ τρόφιμοι τῶν ἀχράντων μυστηρίων, κατὰ τὴν πρώτην ἑβδομάδα τῆς νηστείας πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως καὶ τὴν τελευταίαν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Τὴν δὲ προτεραίαν ἐξομολογοῦνται, καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους, ἰδρυτὰς καὶ παιδονόμους ἡμαρτημένων συγγνώμην αἰτησάμενοι, ἀκροῶνται μετὰ κατανύξεως τὴν θείαν μετάληψιν, ὑπὸ τινος τῶν μαθητῶν ἀπαγγελιομένην. Μετὰ δὲ τὴν μετάληψιν τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἀναγινώσκειται ἐνώπιον τῶν μαθητῶν ἡ θεία εὐχαριστία.

57. Αὐστηρῶς ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τῶν παιδονόμων ἐπιτηροῦνται πᾶς λόγος ἢ τρόπος τῶν τροφίμων καὶ ὀλιγωρίαν ἀπλῶς πρὸς τὴν θρησκείαν ὑπεμφαίνων. Ὅσα δὲ πρεσβύτερος ὁ εἰς τοιοῦτο σφάλμα ὑποπεσών, ὅσα μείζον τὸ πλῆθος τῶν τροφίμων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἔπταισε, τόσα μᾶλλον καταλογίζεται αὐτοῦ τοῦτο.

58. Καὶ πρὸς ἄλλοτρίαν θρησκείαν ἐμπαιγμὸς ἢ λοιδορία ἐπιτηροῦνται καὶ καταλογίζονται. Ἐπι δὲ ἡ εἰσα-

γωγὴ εἰς τὸ Λύκειον βιβλίων καθαπτομένων ὅπωςδῆποτε τῆς θρησκείας ἀπαγορεύεται.

59. Αἱ θρησκευτικαὶ συζητήσεις ἐπιτηροῦνται μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τῶν παιδονόμων, αἱ δὲ θρησκευτικαὶ ἔριδες ἐτεροθρήσκων τροφίμων ἐπὶ ποινῇ ἀπαγορεύονται.

60. Ὅσοι τῶν τροφίμων τύχωσιν ἐτερόθρησκοι, γίνονται φροντὶς ὅπως τελῶσι καὶ αὐτοὶ ἀκριβῶς τὰ τῆς θρησκείας αὐτῶν.

β) Περὶ τοῦ ζῶντος παραδείγματος τῶν τοῖς τροφίμοις συμβιούντων.

61. Μεγάλῃ προσοχῇ καταβάλλεται περὶ τὴν ἐκλογὴν καλῶς ἀνατεθραμμένων παιδονόμων καὶ τῶν τοῖς τροφίμοις ἀναγκαιῶς συγχρωτιζομένων ὑπηρετῶν. Ἄνευ τινὸς ἀνάγκης κωλύονται οἱ τρόφιμοι τῆς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας καθόλου κοινωνίας, πάντοτε δὲ καὶ παντελῶς τοῦ κατωτάτου αὐτῶν γένους.

62. Ἄμα ἐγερθέντας τοὺς μαθητὰς ἢ καὶ πρὸς ὕπνον μεταβαίνοντας ὁ τε ἐπιμελητὴς καὶ οἱ παιδονόμοι ἐθίζουσι διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτῶν πρὸς φιλόφρονα καὶ οἰκιακὴν εὐπροσηγορίαν.

63. Πᾶσαν τῶν τροφίμων πρόσκλησιν, προτροπήν, παραίνεσιν ἢ ἐπίπληξιν περιβάλλουσι πάντες οἱ τοῦ Λυκείου λειτουργοὶ διὰ τῆς ἄκρας περὶ τὴν φράσιν καὶ τὰ σχήματα εὐγενείας, προσέχοντες πάντοτε ἵνα μένωσιν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πατρικῆς ἀξιοπρεπείας καὶ σεμνότητος, ἥτις ὑποδήλοῖ πάντοτε τὴν θέσιν τῶν μαθητῶν.

64. Ἐν ταῖς ἐλλείψεσιν ἢ τοῖς πταισμάσι τῶν τροφίμων πάντες καὶ καθηγηταὶ καὶ παιδονόμοι συνέχουσι τὴν τυχόν ὑπερβολικὴν ὀργήν, τὰς μεγάλας φωνὰς καὶ τὰ ἄτοπα σχήματα, ἐκφαίνοντες μᾶλλον λύπην καὶ

συμπάθειαν ἐπὶ τῷ πταίσαντι ἢ ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν.

65. Ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους σχέσεσιν οἱ τοῦ Λυκείου λειτουργοὶ, παρόντων μάλιστα τῶν μαθητῶν, λίαν σεμνῶς καὶ ἀβροφρόνως δεόν νὰ προσφέρωνται, μηδένα λόγον ἄτοπον ἢ τρόπον πρὸς ἀλλήλους δεικνύοντες. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ γέλως καὶ οἱ ἀστεῖσμοι ἔστωσαν αἰεὶ λελογισμένοι πρὸς τὸ μέτρον τῆς κοσμιότητος, μεγίστη δ' εὐλάβεια τηρητέα ἐν τοῖς λόγοις μὴ τι λοῖδορον ἢ κακολόγον ἐκφύγη κατὰ τινος.

66. Πάντες οἱ συνδιαιτώμενοι τοῖς τροφίμοις προηγούνται πάντοτε αὐτῶν ἐν τῇ ἀκριβείᾳ καὶ κοσμιότητι, ὅσον ἀφορᾷ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα.

67. Μετὰ μεγίστης εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ γίνεται λόγος περὶ τῆς θρησκείας ἐνώπιον τῶν μαθητῶν ἢ περὶ τῶν ἐπὶ μεγάλαις ἀρεταῖς διακεκριμένων ἀνδρῶν.

68. Κατὰ τε τὸ ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον οἱ λειτουργοὶ τοῦ Λυκείου οἱ τοῖς τροφίμοις σύνοικοι παρίστανται περὶ τὸν ἐπιμελητὴν ἐν τῇ προσηκούσῃ αὐτῶν χώρᾳ τιμῶντες μὲν αὐτὸν τε καὶ ἀλλήλους καθ' ἡλικίαν, φροντίζοντες δὲ ἵνα κοσμίως σχηματιζόμενοι καὶ ἐσθίοντες ἀνακοινῶσιν ἀλλήλοις λόγους τινὰς σεμνοὺς καὶ παιδαγωγικούς.

69. Μηδέποτε τὸ ψεῦδος ἐν τῷ στόματι μηδενὸς τῶν τοῦ Λυκείου λειτουργῶν ἐχέτω χώραν μηδ' ἐν παιδιᾷ μοίρᾳ ἢ ἀστεῖσμοῦ· μάλιστα δὲ πάντων φευκτέον, ὅταν παρὰ τῶν μαθητῶν ἐρωτώμενοι περὶ τινος ἀδυνατῶσιν ἐξ ἀγνοίας νὰ εἴπωσι τὸ ἀληθές. Κάλιστον τοῦτο εἰς τοὺς τροφίμους παράδειγμα, ἢ ὑποχώρησις τῆς ψευδοφιλοτιμίας εἰς τὴν ἱεράν ἀλήθειαν, τοῦτ' ἔστι τὴν τῆς ἀγνοίας ὁμολογίαν.

70. Μεγίστης δὲ ἀποχῆς καὶ φυγῆς ἄξιος εἶναι πᾶς λόγος ἢ τρόπος ἢ σχῆμα ὑπεμφαῖνον ὑπερηφανίαν ἀπλῶς ἢ καὶ καταφρόνησιν τῶν ἄλλων. Οὐδὲν ἦττον ὅμως καὶ ἡ ὑποκριτικὴ ταπεινοφροσύνη καὶ αὐτεκφάυλισις φαίνονται παραδείγματα ἀσύμφορα πρὸς ἀγωγὴν, χρυσὴ δὲ τίς μετριότης ἐν τούτοις ἐπιδικεῖται.

71. Ἐν δὲ ταῖς παραδόσεσιν οἱ καθηγηταὶ παρίσταν-

ται μετὰ κοσμιότητος περὶ τε τὴν περιβολὴν, τὸν τρόπον καὶ τὸ σχῆμα. Καὶ ὁ λόγος δὲ καὶ ὁ γέλως καὶ ἡ φωνὴ αὐτῶν διδασκόντων πρέπει νὰ ἦναι ἀπηλλαγμένη πάσης ἀγροικίας καὶ τραχύτητος.

γ) Περὶ τῆς διδασκαλίας.

ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ.

72. Ὡρας διὰ τὸ ὠρολόγιον τῶν μαθημάτων προσφέρουσιν ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ διαγεγραμμένων ὁρίων, συμμετρικῶς αὐτὰς διανέμοντες ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος.

73. Οἱ καθηγηταὶ ρυθμίζουσι τὰ τε μαθήματα καὶ τὴν διδακτικὴν αὐτῶν μέθοδον πρὸς τὰς γενικὰς περὶ τούτου ἀρχὰς τοῦ Λυκείου συμβουλευόμενοι ἐκάστοτε τὸν ἐπιμελητὴν, ὅστις καὶ ὑπομιμνήσκει αὐτοὺς λησμονοῦντας.

74. Ἡ διδασκαλία ἐποπτεύεται ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τινος τῶν λογίων ἐφόρων, τοῦ μὲν συχνάκις, τοῦ δὲ ἐνίοτε καὶ αἰφνιδίως τὰς παραδόσεις ἐπισκεπτομένου.

75. Πᾶσα τῶν τροφίμων ἀταξία κατὰ τὸ μάθημα ἢ τιμωρεῖται ἐν τῇ παραδόσει ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ ἢ καταγγέλλεται τῷ ἐπιμελητῇ.

76. Οἱ Καθηγηταὶ τηροῦσιν ἀκριβῆ ἔλεγχον τῆς ἐν τῇ παραδόσει φαινομένης προόδου περὶ τε τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἦθος τῶν τροφίμων, ἐν δὲ τῷ τέλει ἐκάστης ἑβδομάδος παρέχουσιν αὐτὸν τῷ ἐπιμελητῇ ἐπισυναπτόντες καὶ παρατηρήσεις περὶ τῆς δυνατῆς ἐκάστου διορθώσεως.

77. Δέκα τοῦλάχιστον λεπτὰ πρὸ τοῦ μαθήματος ἐρχόμενοι ἀναπαύονται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Λυκείου. Ἄμα δ' εἰσερχόμενοι εἰς τὴν παράδοσιν ἀποκαλύπτονται τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς μαθητὰς ὑπανισταμένους ἐκ τῶν θρανίων προσαγορεύουσι τὴν προσήκουσαν πρόσρησιν.

78. Μαθητὰς ἐντὸς τοῦ Λυκείου δὲν δύνανται νὰ προγυμνάζωσιν εἰμὴ τῇ ἐγκρίσει τοῦ ἐπιμελητοῦ.

79. Ἀπαξ τοῦ μηνὸς συνέρχονται πάντες ἐν τῷ γρα-

φείψ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ καταθέτου-
σιν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γνώμην περὶ τῆς ἐπὶ μέρους ἢ
καθόλου καταστάσεως τοῦ Λυκείου, καὶ περὶ τῆς δυνα-
τῆς αὐτοῦ βελτιώσεως. Ἡ δὲ γνώμη ἑκάστου αὐτῶν
φυλάττεται γραπτῇ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Λυκείου.

Βιβλία.

80. Τὰ τε βιβλία καὶ τὰ περὶ τὴν γραφὴν ἀναγκαῖα
φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν οἱ τρόφιμοι οἴκοθεν, ὅπως ἡ τοῦ Λυ-
κείου τάξις ἀπαιτεῖ, τοῦ ἐπιμελητοῦ ἐγκρίνοντος τὴν εἰς-
αγωγὴν αὐτῶν. Ἐκαστος δὲ τρόφιμος λαμβάνει καὶ
γραφεῖον παρὰ τοῦ ἐπιμελητοῦ, ἐν ᾧ καὶ μόνῳ φυλάττει
τὰ ἑαυτοῦ βιβλία.

81. Ὅταν οἱ τρόφιμοι χρειασθῶσι βιβλίον τι ἢ ἄλλο
τι γραφικόν, ἐπιστέλλουσι τοῖς κηδεμόσιν αὐτῶν περὶ τού-
του μετὰ προηγουμένην τοῦ ἐπιμελητοῦ ἔγκρισιν.

82. Τὸ ἀνελλιπέως καὶ καθάριον περὶ πᾶσαν τὴν γρα-
φικὴν ὕλην καὶ τὰ βιβλία ἐποπτεύονται ἐπιμελῶς ὑπὸ τε
τῶν καθηγητῶν καὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ. Ἡ τῶν ἐφημερί-
δων ἀνάγνωσις αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται, τῶν δὲ περιοδι-
κῶν μόνον διὰ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐπιμελητοῦ συγχω-
ρεῖται.

83. Ἡ δὲ τοῦ Λυκείου βιβλιοθήκη ἐκ τῶν πόρων αὐ-
τοῦ μάλιστα συστάσα καὶ παρ' εὐεργετῶν τοῦ Λυκείου
αὐξανομένη, τὰ μὲν διπλᾶ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων χο-
ρηγεῖ τοῖς πενεστέροις τῶν μαθητῶν καὶ πορίζει προσω-
ρινῶς εἰς οὐς βραδύνουσι νὰ ἔλθωσιν οἴκοθεν τὰ ἑαυτῶν
βιβλία, ἄλλα δὲ τινα δυσπόριστα προσφέρει μόνον πρὸς
μελέτην τοῖς τροφίμοις. Καὶ τοῖς καθηγηταῖς δὲ τοῦ
Λυκείου ἐπιτρέπεται ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ ἢ τῶν βιβλίων
χρῆσις.

Ὅργανα.

84. Ἡ δὲ ὀργανοθήκη τοῦ Λυκείου περιλαμβάνει μὲν
τὰ κυριώτερα τῶν ὀργάνων, τῶν πινάκων καὶ τῶν ὄρυ-

κτῶν ἢ φυτικῶν ὕλων τῶν πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς φυ-
σικῆς, τῆς χημίας, τῆς ζωολογίας καὶ γεωλογίας, ἐκ δὲ
τῶν πόρων τοῦ Λυκείου ἢ παρ' εὐεργετῶν αὐξανομένη ὀ-
ρίζεται κυρίως πρὸς χρῆσιν τῶν καθηγητῶν τῶν φυσικῶν
μαθημάτων καὶ τῶν βοηθῶν αὐτῶν, οἱ δὲ μαθηταὶ μό-
νον τῇ ἀδείᾳ τοῦ καθηγητοῦ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ βοη-
θοῦ δύνανται ν' ἀσκῶνται ἐν τούτοις. Ἡ βλάβη ἢ ἡ τε-
λεία φθορὰ ὀργάνου τινὸς καταλογίζεται τῷ βλάψαντι ἢ
φθείραντι.

Μαθήματα.

85. Τὰ δὲ μαθήματα κατὰ τὸν ἤδη τεθέντα σκοπὸν
εἰσι τριττά, τὰ μὲν πρὸς πάντας ὑποχρεωτικά, οἷα τὰ
θρησκευτικά, τὰ ἑλληνικά, ἡ ἱστορία μετὰ τῆς γεωγρα-
φίας, τὰ στοιχειώδη φιλοσοφικά, τὰ φυσικά, τὰ μαθη-
ματικά, τὰ γαλλικά, τὰ τουρκικά καὶ τὰ καλλιτεχνικά,
— τὰ δὲ ἰδίᾳ πρὸς τοὺς μέλλοντας νὰ σπουδάσωσιν ἐπι-
στήμην τινά, οἷα τὰ λατινικά, — τὰ δὲ πρὸς τοὺς μέλ-
λοντας νὰ τραπῶσιν εἰς ἐμπορίαν, οἷα τὰ ἐμπορικά,
πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα προαιρετικῇ.
Ἡ δὲ χρονικὴ αὐτῶν περίοδος ὀκταετῆς οὕσα διαιρεῖται
εἰς δύο τμήματα καθόλου, τὸ Σχολεῖον καὶ τὸ Γυμνάσιον,
ὧν ἑκάτερον τετραετῆ ἔχον μαθημάτων περίοδον συνί-
σταται ἐκ τεσσάρων τάξεων ὡς ἐξῆς.

ΤΜΗΜΑ Α.

ΣΧΟΛΕΙΟΥ

τάξις α΄.

α) Θρησκευτικά· ἐκλεκτά τινα ἀποσπάσματα ἐκ
τῆς ἱερᾶς ἱστορίας.

β) Ἑλληνικά· ἀνάγνωσις, γραφή, ἀπὸ μνήμης

ἀπαγγελία ἐξαιρέτων τινῶν ἀποσπασμάτων τοῦ νεωτέρου ἡμῶν λόγου, ἐρμηνεῖα ἀπλῶν προτάσεων.— τοῦ τυπικοῦ τῆς γραμματικῆς τὸ μέχρι ῥημάτων μέρος.

γ) Γ α λ λ ι κ ἄ· Premier livre de lecture· ἀνάγνωσις, γραφή καὶ ἀποστήθις λέξεων καὶ φράσεων μετὰ προηγουμένην ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐξήγησιν.— Géographie élémentaire· ἀντιγραφή καὶ ἀποστήθις μετὰ προηγουμένην ἐξήγησιν.— Γαλλικὴ γραμματικὴ· τὰ ἀναγκαιότερα τοῦ τεχνολογικοῦ μέχρι συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν βοηθητικῶν ῥημάτων καὶ τῆς πρώτης συζυγίας.

δ) Ἰ σ τ ο ρ ί α· ἑλληνικὴ βιογραφικῶς.

ε) Μ α θ η μ α τ ι κ ἄ· ἀριθμησις καὶ αἱ τέσσαρες ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν πράξεις.

ς) Γ ε ω γ ρ α φ ί α· στοιχειωδεστάτη πολιτικὴ.

ζ) κ α λ λ ι τ ε χ ν ι κ ἄ· καλλιγραφία, ἰχνογραφία καὶ ὠδικὴ μουσικὴ.

Γ υ μ ν α σ τ ι κ ἣ (δι' ὅλας τὰς τάξεις).

τ ἄ ξ ι ς β'.

α) Θ ρ η σ κ ε υ τ ι κ ἄ· ἱερὰ ἱστορία.

β) Ἑ λ λ η ν ι κ ἄ· ἀρχαῖα γνωμικά, Αἰσώπιοι μῦθοι, ἠθικά διηγήματα, Ξενοφώντος Κύρου Παιδεία, Λουκιανοῦ Ἐνύπνιον (ἐκ τῆς Χρηστομ. Ξανθοπούλου)· γραμματικῆς τὸ τυπικὸν καὶ τεχνολογία ἐν τῇ εἰρημένῃ χρηστομαθείᾳ καθ' ἃ αὐτῆς μέρος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ διδασκόμενον μέρος τοῦ τυπικοῦ· γραπταὶ ἐπὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἀσκήσεις, ἀπὸ μνήμης ἀπαγγελία ὡς ἐν τῇ ἁ' τάξει.

γ) Γ α λ λ ι κ ἄ· Premier livre de lecture· ἀνάγνωσις καὶ ἀποστήθις τεμαχίων μετὰ προηγουμένην ἐξήγησιν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.— Géographie élémentaire· ἐπανάληψις.— Histoire sainte (par questions et réponses) de l'abbé Gaultier· ἀντιγραφή καὶ ἀποστήθις μετὰ προηγουμένην ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐξήγησιν, ἥτις θά

γράφηται ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ.— Γαλλικὴ γραμματικὴ· ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν μερῶν τοῦ τεχνολογικοῦ μετὰ προσθήκης τῶν λοιπῶν συζυγιῶν.

δ) Ἰ σ τ ο ρ ί α· ἑλληνικὴ βιογραφικῶς.

ε) Γ ε ω γ ρ α φ ί α· πολιτικὴ.

ς) Μ α θ η μ α τ ι κ ἄ· πρακτικὴ ἀριθμητικὴ.

ζ) Κ α λ λ ι τ ε χ ν ι κ ἄ· καλλιγραφία, ἰχνογραφία καὶ ὠδικὴ μουσικὴ.

τ ἄ ξ ι ς γ'.

α) Θ ρ η σ κ ε υ τ ι κ ἄ· ἱερὰ ἱστορία.

β) Ἑ λ λ η ν ι κ ἄ· Ξενοφώντος ἐκ τῆς Κύρου Ἀναβάσεως καὶ τῶν Ἑλληνικῶν, ἐκ τοῦ Ἀριανοῦ καὶ Λουκιανοῦ κατ' ἐκλογὴν, Ἰσχυράτους ὁ πρὸς Δημόνικον, Πλούταρχος. Γραμματικῆς τὸ τυπικὸν καὶ τὸ τεχνολογικόν, τεχνολογία, ἀνάλογοι ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις, ἀπὸ μνήμης ἀπαγγελία.

γ) Γ α λ λ ι κ ἄ· Χρηστομαθεῖα Λαστίκ, Fénelon — Fables· ἐξήγησις καὶ ἀποστήθις τεμαχίων, τεχνολογία.— Histoire grecque· ἐξήγησις καὶ ἀποστήθις.— Γαλλικὴ γραμματικὴ· ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τοῦ τεχνολογικοῦ. Γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν ἐκ μερῶν ἤδη γνωστῶν εἰς τοὺς μαθητὰς ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔτους. Μετάφρασις φράσεων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ ἀποστήθις τῆς διορθώσεως.

δ) Ἰ σ τ ο ρ ί α ς γ ε ν ι κ ῆ ς τὸ περὶ τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν καὶ ἀρχὴ τῆς ἑλληνικῆς.

ε) Γ ε ω γ ρ α φ ί α· πολιτικὴ.

ς) Μ α θ η μ α τ ι κ ἄ· πρακτικὴ ἀριθμητικὴ.

ζ) Κ α λ λ ι τ ε χ ν ι κ ἄ· καλλιγραφία, ἰχνογραφία καὶ ὠδικὴ μουσικὴ.

τ ἄ ξ ι ς δ'.

α) Θ ρ η σ κ ε υ τ ι κ ἄ· Εὐαγγελίου ἐξήγησις καὶ ἀποστήθις.

β) Ἑλληνικά· λόγοι ἐκ τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος, τῶν Ἀπομνημονευμάτων αὐτοῦ ἀποσπάσματα κατ' ἐκλογὴν, ὁ Οἰκονομικὸς τοῦ αὐτοῦ· Ἰσοκράτους ὁ πρὸς Φίλιππον, ὁ Πλαταϊκός· Λυσίου ὁ κατὰ Ἐρατοσθένους· Πλούταρχος. Γραμματικῆς τὸ τυπικόν, τὸ τεχνολογικόν καὶ τὸ ἔτυμολογικόν· τεχνολογία, ἔτυμολογικαὶ ἀσκήσεις καὶ πρακτικὴ ἐπὶ τῶν ἀπλουστέρων τῆς συντάξεως μερῶν ἄσκησις, ἀπὸ μνήμης ἀπαγγελία.

γ) Γαλλικά· Morceaux choisis en prose. — *La Fontaine*—fables· ἐξήγησις καὶ ἀποστήθισις τεμαχίων, τεχνολογία.—*Grammaire française*, thèmes. — Τεχνολογία πλήρης, ἀρχαῖ συντακτικοῦ· γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν.—*Histoire grecque*· διηγήσεις προφορικαί.

δ) Ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας ἡ ἑλληνικὴ (συνέχεια) καὶ ἡ ῥωμαϊκὴ.

ε) Γεωγραφία πολιτικὴ (συνεχ. καὶ τέλος) καὶ μετ' αὐτὴν ἡ ἀρχαία τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Παλαιστίνης.

ς'. Μαθηματικά· ἐπανάληψις τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς καὶ στοιχειώδους γεωμετρίας.

ζ) Καλλιτεχνικά· καλλιγραφία, ἰχνογραφία καὶ ᾠδικὴ μουσικὴ.

ΤΜΗΜΑ Β.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

τάξις α΄.

α) Θρησκευτικά· Εὐαγγέλιον καὶ πράξεις τῶν Ἀποστόλων (ἐρμηνεία καὶ ἀποστήθισις).

β) Ἑλληνικά· τοῦ Ἰσοκράτους ὁ Πανηγυρικός, ὁ Ἀρεοπαγιτικός· τοῦ Λυσίου ὁ Ἐπιτάφιος· Ἰσαῖος· τοῦ Δημοσθένους οἱ Ὀλυμπιακοὶ καὶ οἱ Φιλιππικοί· τοῦ Πλάτωνος

ἡ Ἀπολογία καὶ ὁ Κρίτων· τοῦ Ξενοφῶντος τὰ Ἀπομνημονεύματα. Ἀνάγνωσις δὲ ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος (Κύρου Παιδεία), τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Πολυβίου καὶ τοῦ Δίωνος Κασσίου. Συντακτικόν, τεχνολογία, σύνταξις, ἀπὸ μνήμης ἀπαγγελία, θέματα, συνθέσεις.

γ) Γαλλικά· *Morceaux choisis en prose et en vers.*

Fénelon· Fables

Télémaque

Aventures d'Aristonous

Dialogues des morts

Voltaire·—*Histoire de Charles XII.*

La Fontaine·—Fables.

ἐξήγησις
καὶ ἀποστήθισις.

Grammaire française.—τεχνολογικόν πλήρες.—συντακτικόν· γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν· θέματα—ἀποστήθισις τῆς διορθώσεως καὶ γραφὴ ἐπὶ τοῦ πίνακος.—*Histoire grecque*—διηγήσεις γραπταὶ καὶ προφορικαί.

δ) Τουρκικά· ἀνάγνωσις καὶ μετάφρασις ἐκ τοῦ τουρκικοῦ κειμένου εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐκ τῶν βιβλίων· Ῥεχνουμαί Κηραάτ, Δουρούμπι Ἐμσάλ, Μαλιουμάτι Ναφιά, Χοδζάι Ἐββέλ, Κησαδάν Χησσά (ὁ θ ω μ. Χρηστομαθεία). Γραμματικὴ (μερ. τυπικόν), γραφὴ (σουλούς)· διάλογοι ἑλληνοτουρκικοί. Ἀπαγγελία ἐκ τῶν ῥηθέντων βιβλίων ἀπὸ μνήμης.

ε) Λατινικά· Ἐκ τῆς χρηστομαθείας Καστόρχη. Εὐτρόπιος, Κορνήλιος Νέπωσ. Γραμματικὴ.

ς) Ἐκ τῆς Γενικῆς Ἱστορίας ἡ Μέση.

ζ) Μαθηματικά· θεωρητικὴ ἀριθμητικὴ.

η) Καλλιτεχνικά· ᾠδικὴ μουσικὴ.

τάξις β΄.

α) Θρησκευτικά· Κατήχησις.

β) Ἑλληνικά· Δημοσθένους ὁ περὶ Στεφάνου, ὁ πρὸς Λεπτίνην, ὁ κατὰ Μειδίου· Αἰσχίνου ὁ κατὰ Κτησιφώντος· Λυκούργου ὁ κατὰ Λεωκράτους· Θουκυδίδου Πλά-

ταϊκά και Κερκυραϊκά· ανάγνωσις ἐκ τῶν παραλλήλων τοῦ Πλουτάρχου, Διοδώρου Σικελιώτου, λόγων τῶν Πατέρων τῆς ἐκκλησίας. Συντακτικόν· σύνταξις· ἀπὸ μνήμης ἀπαγγελία ἐξ ἀρχαίων συγγραφέων, θέματα, συνθέσεις.

γ) Γαλλικά· Fénelon — Télémaque

Voltaire — Histoire du siècle de Louis XIV.

Bossuet — Discours sur l'Histoire universelle.

Morceaux choisis en prose et en vers.

La Fontaine — Fables.

Boileau — Epitres, Satires.

Grammaire française, Syntaxe.

Θέματα — ἀποστήθις τῆς διορθώσεως. — Γραφή καθ' ὑπαγόρευσιν. Histoire romaine — διηγήσεις γραπταὶ καὶ προφορικαί.

δ) Τουρκικά· Μετάφρασις εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐκ τῶν συγγραμμάτων Μουχαβεράτι Χηκεμί, Δζεβδὲτ Ταριχί, Ναϊμά, Μεδζμουαί Φουνούν, Ἐνδουλοῦς Ταριχί, Ἀασήμ, Χαδίκατ-ουλ-βουζερά (ὀθωμ. Χρηστομάθεια). Γραμματικὴ (τυπικὸν καὶ τεχνολογικόν). Γραφή (σουλοῦς καὶ ῥηκά). Θεματογραφία, ἀπαγγελία ἀπὸ μνήμης.

ε) Ἀγγλικά· Spelling Book, Grammar, Orthography and Etymology. — Translations from English into Greek. Small phrases and Dialogues. — Dictation.

ς) Λατινικά· Ἰούλιος Καῖσαρ, Κικέρωνος οἱ Κατιλιναϊκοὶ καὶ οἱ Φιλιππικοὶ· συντακτικόν, θέματα.

ζ) Μαθηματικά· γεωμετρία.

η) Τῆς Γενικῆς Ἱστορίας ἡ μέση (τέλος) καὶ ἡ νεωτέρα.

θ) Φυσικά· Ζωολογία, ἐν ἧ μάλιστα ἡ τοῦ ἀνθρώπου σωματολογία.

ι) Ἐμπορικά· ἐμπορικὴ γεωγραφία.

ια) Καλλιτεχνικά· ὠδικὴ μουσική.

ἐξήγησις
καὶ ἀποστήθις.

τάξις γ'.

α) Ἑλληνικά· Θουκυδίδου δημηγορίαι· Πλάτωνος Πρωταγόρας, Εὐθύφρων, Λάχης, Ἀλκιβιάδης β', Ἰππίας μείζων· Ὀμηρος· Θεόκριτος. Ἀνάγνωσις· ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τοῦ Θουκυδίδου, οἱ μὴ ἐρμηνευθέντες λόγοι τῆς β' τάξεως καὶ ἐκ τοῦ Ἡροδότου· σύνταξις, ἀπαγγελία ἐξ ἀρχαίων ἐπικῶν καὶ πεζογράφων, θέματα, συνθέσεις.

β) Γαλλικά· Bossuet — Discours sur l'Histoire universelle, Oraisons funèbres.

Massillon — Petit Carême.

Montesquieu — De la grandeur et de la décadence des Romains.

Racine — Andromaque, Iphigénie, Esther, Athalie.

Boileau — Art poétique.

Molière — Comédies en prose.

Grammaire française. — Syntaxe.

Γυμνάσματα ἐπὶ τῶν συνωνύμων· ἀποστήθις τῆς διορθώσεως.

Histoire de la littérature française au XVIIe siècle. Συνθέσεις.

γ) Τουρκικά· μετάφρασις ἐκ τῶν συγγραμμάτων Σουλεϊμάν-Ναμέ, Κατερίνα Ταριχί, Τερτζεμεί Τελεμάκ, Τάτζ-ουτ-τεβαρίχ, Χουμαγιούν-ναμέ, Ρουμουζ-ουλ-Χηκέμ, Ἴμπνι-Χαλδούν, Μιφταχ-ουλ-ἱμπέρ, Βακαί Σελιμίε, Μουγνιλ-κιουττάπ (ὀθωμ. Χρηστομάθεια). Συντακτικόν, ἀνάγνωσις χειρογράφων, ἐπιστολογραφία. Περσικά· Ταλίμι Φαρσί, Ταριχί Μουτζέμ. Ἀραβικά· Σαφβητ-ουλ-κελάμ. Μετάφρασις ἐκ τῆς περσικῆς καὶ ἀραβικῆς εἰς τὴν τουρκικὴν. Χρονογράμματα τοῦ Σουρουρί· ἀπαγγελία ἀπὸ μνήμης, συνθέσεις.

δ) Ἀγγλικά· Blair's Class book. Grammar, — Syntax, — Exercises on do. — Compositions, — Translations from Greek to English. Dictation, Recitation.

ἐξήγησις
καὶ ἀποστήθις.

ε) Λατινικά· Κικέρωνος ὁ ὑπὲρ Μίλωνος καὶ οἱ κατὰ Οὐέρρου, Σαλλούστιος, Τάκιτος· θέματα.

ς) Μαθηματικά· Ἀλγεβρα.

ζ) Ἱστορία ἑλληνική ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς.

η) Φυσικά· πειραματικὴ φυσικὴ· μαθήματα γεωλογικά.

θ) Φιλοσοφία· ἐμπειρικὴ ψυχολογία.

ι) Ἐμπορικά· διπλογραφία, ἐμπορικὸν δίκαιον.

ια) Καλλιτεχνικά· ᾠδικὴ μουσική.

τάξις δ'.

α) Ἑλληνικά· Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Εὐριπίδης, Πίνδαρος. Ἀνάγνωσις ἐκ τῶν ἐν τῇ γ' τάξει σημειωθέντων διαλόγων τοῦ Πλάτωνος, ὅσοι δὲν ἠρμηνεύθησαν ἐκ τοῦ Ὀμήρου καὶ ἐκ τοῦ Ἡσιόδου· ἀπαγγελία ἐξ ἀρχαίων ποιητῶν, συνθέσεις καὶ θέματα.

β) Γαλλικά· Fénelon — Dialogues sur l'éloquence.

La Bruyère — Caractères.

Boileau — Art poétique.

Pascal — Lettres provinciales. — Pensées.

Racine — Athalie. — Britannicus.

Corneille — Le Cid, Cinna, Polyucte, les Horaces.

Molière — Comédies en vers.

Bossuet — De la connaissance de Dieu et de soi-même.

Descartes — Discours sur la Méthode.

Cours de Rhétorique. Histoire de la littérature Française au XVIIe siècle et au XVIIIe. Θέματα.— Μετάφρασις ἐκ τοῦ προχείρου ἐκ τῆς γαλλικῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τ' ἀνάπαλιν. Συνθέσεις.

γ) Τουρκικά· παράφρασις Βεϊσί, Νεργκισί, Ναμπί.— Ποιηταί· Μπακί, Ραγίπ, Ρουχί Μπαγδαδί,

ἐξήγησις καὶ ἀποστήθισις.

Φεχίμ, Σαμί, Ἀϊνί, Φουζουλί, Ἀακίφ, Ἐσσάτ, Νεφί, Νεδίμ, Βεχπέ. — Περσικά· Γκιουλισταν, Χαφίζ, Μποσάν. — Ἀραβικά· χρηστομάθεια Σιλβέστρου δὲ Σασῦ (ὁ θωμ. Χρηστομάθεια). Θεματογραφία τουρκο-αραβο-περσικο-ἑλληνική, ἀπαγγελία.

δ) Ἀγγλικά· Milton, Barker's Class book. — Syntax, compositions, translations. — Anderson's Commercial Correspondence.

ε) Λατινικά· Οὐργίλιος, Ὁράτιος, θέματα.

ς) Ἱστορία ῥωμαϊκὴ ἐν ἐκτάσει.

ζ) Μαθηματικά· τριγωνομετρία.

η) Φυσικά· χημεία ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου ἐφηρμοσμένη, κοσμογραφία.

θ) Φιλοσοφικά· λογική.

ι) Ἐμπορικά· ἐμπορικὸν δίκαιον. Στοιχειώδης πολιτικὴ οἰκονομία.

ια) Καλλιτεχνικά· ᾠδικὴ μουσική.

86. Ἡ τῶν μαθημάτων ἑναρξίς γιγνομένη κατὰ τὴν ἄ Σεπτεμβρίου διὰ τῆς νενομισμένης ἱεροτελεστίας ἐξαγγέλλεται εἰς τὸ κοινὸν πρὸ δύο ἐβδομάδων ὑπὸ τῆς ἐφορίας, συγχρόνως δὲ ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ τὸ ἐνιαύσιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων.

87. Τὸ ποσὸν τῶν ἐβδομαδιαίων ὥρῶν ἐκάστου μαθήματος καθ' ἕνα τοῦ Λυκείου τὰς τάξεις εἶναι τῶν θρησκευτικῶν 18, τῶν ἑλληνικῶν 84, τῶν γαλλικῶν 35, τῶν μαθηματικῶν 24, τῆς ἱστορίας 24, τῶν τουρκικῶν 12, τῶν φυσικῶν 12, τῶν ἀγγλικῶν 9, τῶν ἐμπορικῶν 9, τῶν λατινικῶν 9, τῶν φιλοσοφικῶν 6, τῶν καλλιτεχνικῶν 32 καὶ τῆς γεωγραφίας 12.

Παράδοσις.

88. Ἐν πάσῃ παραδόσει ἐπιδιώκεται κατὰ τὸ δυνατόν ὁ τοῦ Λυκείου σκοπός, ἡ σύμμετρος δῆλον ὅτι διάπλασις ὡς πλείστων τῆς ψυχῆς δυνάμεων καὶ ὁ πορισμὸς βιωτικῶν τιμῶν γνώσεων.

89. Ἐν ταῖς κατωτέραις τοῦ Λυκείου τάξεσιν ἡ τῶν μαθητῶν θέσις ἐν τοῖς θρανίοις ὀρίζεται ὑπὸ τῶν καθηγητῶν· ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἀνωτέραις τοῦτο ἐνίοτε γίνεται κατ' ἀνάγκην.

90. Πρὸς πᾶσαν γόνιμον παράδοσιν ἀναγκαίως ἀπαιτεῖται ἡ τοῦ μαθητοῦ διηνεκῆς προσοχή, ἡ ἀντιληπτικότης καὶ ἡ τῆς διανοίας αὐτοῦ ἐγρήγορσις. Οὐδὲν δὲ ἦττον ἀπαιτεῖται ἡ δυνατὴ τοῦ διδάσκοντος ἀπαλλαγὴ ἀπὸ πάσης μελαγχολικῆς, δυστρόπου ἢ τυραννικῆς διαθέσεως ἀπονεκρῶσης τὴν νεανικὴν ζωρότητα καὶ ἀντίληψιν. Ἄλλὰ καὶ ἡ ὑπερβάλλουσα φύσει ἡ θέσει ζωρότης καὶ φαιδρότης τοῦ καθηγητοῦ ἢ ἡ τῶν ἀστεισμῶν κατάχρησις ἐπεγείρουσα τὴν φυσικὴν τῶν μαθητῶν κλίσιν εἰς παιδιάς παραλύει τὴν τάξιν καὶ ἀναίρει τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας.

91. Ἐν τῇ παραδόσει ὁ καθηγητὴς πάντοτε ἔχει ὡς μέτρον οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ ἰκανότητα οὐδὲ τὴν τοῦ κρατίστου μαθητοῦ, ἀλλὰ τὸν μέσον ὄρον μεταξὺ τῶν κρατίστων καὶ τῶν ἀσθενεστάτων, πρὸς δὲ τούτοις καὶ καθ' ἣν διδάσκει ἡλικίαν. Ἀποφεύγει τὴν λελυμένην καὶ ἄνευ ἐνότητος ποικιλίαν, τὰ ἀσυνάρτητα καὶ μακρὰ ἐπεισόδια, τὴν ἐπίμονον καὶ μονότονον περὶ ταῦτο διατριβὴν, ἐπιδιώκων τὴν ἐκ πολλῶν καὶ ποικίλων ὄψεων ἐναργῆ καὶ ἔμπεδον τοῦ αὐτοῦ πράγματος παράστασιν.

92. Κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς σχολειακῆς περιόδου διαπλάττονται μάλιστα καὶ ἐπιρρύνονται ἐκ τῶν πνευματικῶν δυνάμεων ἡ μνήμη καὶ ἡ φαντασία τοῦ παιδὸς διὰ σαφοῦς ἐν πᾶσι τοῖς μαθήμασι μεταδόσεως καὶ ἐπιμόνου ἐν τοῖς μεταδοθεῖσιν ἀσκήσεως· ἄλλως δ' ἐθίζονται ἐνταῦθα αἱ πλαστικώταται τῆς ἡλικίας ταύτης ψυχῆς εἰς τὴν φιλοκαλίαν, τὴν ἔλλογον σιγὴν, τὴν εὐπέθειαν καὶ τὴν εὐταξίαν. Ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου ἡμίσεως τοῦ Σχολείου μέχρι τοῦ τέλους τῆς α' Γυμνασίου (ἡλικίας 15 ἢ 16 ἐτῶν) μετὰ τῆς μεταδόσεως καὶ ἐπιμόνου πρὸς μνημόνευσιν ἀσκήσεως καὶ τρίτη τις ἰσόρροπος τούτοις διδακτικὴ ἐνέργεια τελεῖται, μαιευμένη μᾶλλον τὴν διά-

νοιαν τοῦ μαθητοῦ καὶ εἰς αὐτενέργειαν αὐτὴν ἐγείρουσα. Κατὰ τὴν σχολειακὴν δὲ περίοδον εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ἐπαναλαμβάνονται κεφαλαιωδῶς τὰ τοῦ μηνὸς μαθήματα καὶ ἐκ τῶν διαγωνιστικῶν περὶ ταῦτα ἐξετάσεων λαμβάνεται τὸ πόρισμα τῆς μηνιαίας τοῦ μαθητοῦ προόδου. Ἀπὸ τῆς β' δὲ τοῦ Γυμνασίου μέχρι τέλους γίγνεται μὲν καὶ μετάδοσις καὶ ἀσκήσις ἐν τοῖς μεταδοθεῖσιν ἰκανῆ, ἀλλὰ κρατοῦσα ἤδη διδακτικὴ ἐνέργεια εἶναι ἡ τῆς διανοίας τοῦ μαθητοῦ μαιευτικὴ.

93. Ἡ περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν διδακτικὴ μέθοδος ἀκολουθοῦσα τὰς πνευματικὰς ἀξιώσεις ἐκάστης ἡλικίας τρέπεται πανταχοῦ εἰς συγκεκριμένην παράστασιν τοῦ ἐν αὐτῇ ἀληθοῦς καὶ καλοῦ παρέχουσα τῷ μαθητῇ δι' ἀκριβοῦς, σαφοῦς καὶ καλῆς ἐξηγήσεως πάντα τὰ ἐν τῇ γλώσσῃ ταύτῃ παιδευτικὰ στοιχεῖα, καὶ αὐτὴν μόνην ἀφίνουσα νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἄνευ τινὸς ἀφηρημένης καὶ ἐξωτερικῆς ἐπεμβάσεως, εἰμὴ ὅτε ἀνάγκη παρίσταται· ὡσαύτως δ' ἔχει καὶ ἡ τῆς λατινικῆς διδασκαλία· ἐν δὲ ταῖς νεωτέραις γλώσσαις ἡ διδασκαλία εἶναι μᾶλλον πρακτικὴ, τὴν ἐμπειρικὴν πρόσκτησιν τῆς γλώσσης σκοποῦσα. Ἡ δὲ περὶ τὴν ἱστορίαν μέθοδος κυρίως μὲν τείνει πρὸς παράστασιν τῶν γεγονότων ζωηράν καὶ κατάλληλον εἰς ἀπομνημόνευσιν· ἀπὸ δὲ τῆς β' τοῦ Γυμνασίου τάξεως μετὰ ἀφήγησιν τῶν γεγονότων ἐπιτηδεῖαν ὁ διδάσκων ἐγείρει τὴν τοῦ μαθητοῦ κρίσιν ἐπ' αὐτῶν ἔχων μέτρον τὴν ἡλικίαν, ἀποχὴ δὲ σῶφρων τηρεῖται ἀπὸ τῶν μικρολόγων καὶ ἀφηρημένων περὶ ταῦτα θεωριῶν. Καὶ τῶν θρησκευτικῶν δὲ ἡ διδασκαλία σκοπεῖ τὴν ἔμπεδον μνημόνευσιν τῶν ἡθικῶν κυρίως στοιχείων τῆς θρησκείας, φεύγουσα κατὰ τὸ δυνατόν τὰς ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν δογματικὰς ἐρμηνείας καὶ κρίσεις. Τῆς δὲ περὶ τὰ μαθηματικὰ διδασκαλίας ἔργον κυρίως εἶναι ἡ ἐναργῆς καὶ μαιευτικὴ παράστασις μετὰ συχνῆς ἐπαναλήψεως.

94. Ἡ τῆς μουσικῆς διδασκαλία ἐν τῷ Λυκείῳ σκοπὸν ἔχουσα κυρίως τὴν εὐρυθμον διάπλασιν τοῦ ἤθους

καὶ τὴν καθόλου εὐσχημοσύνην ἀσχεῖται οὐχὶ περὶ πάντα αὐτῆς τὰ γένη, ἀλλὰ φεύγουσα τὰ χαλαρά, τὰ θρηνώδη καὶ τὰ κεκινημένα διατρίβει ὡς τὸ πολὺ περὶ μουσικὰ ποιήματα, ὧν αἱ τε ἀρμονίαι καὶ οἱ ῥυθμοὶ καταδυόμενοι, κατὰ Πλάτωνα (α), εἰς τὰ ἐντὸς τῆς ψυχῆς φέρουσιν εὐταξίαν, σεμνότητα, σωφροσύνην, ἀνδρίαν καὶ μεγαλοπρέπειαν.

95. Ἡ δὲ ἀπαγγελία ἀσκουμένη καθ' ὅλας τὰς ἐν τῷ Λυκίῳ διδασκουμένας γλώσσας γίγνεται ἐπὶ ἀποσπασμάτων τοῦ πεζοῦ ἢ τοῦ ἐμμέτρου λόγου ἐξαιρέτων κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν λέξιν. Εἰς δὲ τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν οἱ μαθηταὶ ὀδηγούμενοι ἐλευθέρως ἀπαγγέλλουσι πρὸς τὸ φυσικώτερον ῥυθμιζόμενοι ἢ ἐνώπιον τῆς τάξεως αὐτῶν ἢ τοῦ καθ' ἡλικίαν τμήματος, παρόντος τοῦ καθηγητοῦ ἢ καὶ τῶν ἰδρυτῶν καὶ διαλογικὰ δὲ τινα μέρη δύνανται νὰ ἀπαγγέλλωνται ὑπὸ δύο ἢ πλείονων μαθητῶν.

96. Ἐλατήρια πρὸς τὴν φιλοπονίαν καὶ τὴν ἐξ ἀμίλλης πρόοδον τῶν μαθητῶν εἶναι αἱ ἐνδείξεις τῆς χαρᾶς ἢ τῆς λύπης, αἱ μετὰ σπουδῆς ἐπιδοκιμασίαι, οἱ ἔπαινοι, αἱ παρατηρήσεις, αἱ ἐπιπλήξεις γινόμεναι κατὰ τρόπον βαθμηδὸν ἐπιστημότερον, οἱ τῆς πρόοδου βαθμοί, αἱ ποιναὶ, αἱ ἐνιαύσιοι ἐξετάσεις καὶ τὰ βραβεῖα.

97. Βαθμοὶ πρόοδου ἐν μὲν ταῖς καθ' ἐκάστην ἐξετάσεσιν εἶναι ἕξ· ὁ τοῦ κακῶς (0), ὁ τοῦ μετρίως (1), ὁ τοῦ σχεδὸν καλῶς (2), ὁ τοῦ καλῶς (3), ὁ τοῦ λίαν καλῶς (4) καὶ ὁ τοῦ κάλλιστα (5). οἱ δὲ ἕκ τε τῶν καθ' ἐκάστην καὶ τῶν ἐνιαυσίων ἐξετάσεων βαθμοί, ὅσοι προδιβάλλουσιν ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν, εἶναι τέσσαρες, οἱ ἀπὸ τοῦ σχεδὸν καλῶς καὶ ἀνωτέρω. Πρὸς ὄρισμὸν τοῦ βαθμοῦ λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τῆς περὶ τὰ μαθήματα πρόοδου· ὁ δὲ περὶ τὴν διαγωγὴν βαθμὸς ὀρίζεται ὡσαύτως ἐκ τῶν ἡμερησίων περὶ τούτου σημειώσεων τῶν καθηγητῶν καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἐπιμελητοῦ. Οἱ βαθμοὶ

(α) Πλάτ. Πολιτ. 401.

τῶν ἐνδεικτικῶν καὶ ἀπολυτηρίων φυλάττονται ἐν τῷ μητρώφῳ προσγραφόμενοι, ἐν ᾧ καὶ ἄλλαι τινὲς παρατηρήσεις περὶ ἐκάστου μαθητοῦ σημειοῦνται.

98. Πάντα τὰ ἠθικὰ τῆς παραδόσεως κέντρα δεόν νὰ φέρωσιν ἀφ' ἐνός μὲν τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο μέτρον, καθ' ὃ ταῦτα δὲν ἀποβαίνουσιν ἀσήμαντα, ἀλαζονίας παραγωγὰ, ἢ ναρκωτικά.

99. Αἱ δ' ἐνιαύσιοι ἐξετάσεις μετὰ γενικὴν τῶν μαθημάτων ἐπανάληψιν γιγνόμεναι ἄρχονται μὲν κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἰουνίου Κυριακὴν ἢ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἐκ συνεννόσεως τῶν ἰδρυτῶν καὶ τῆς ἐφορίας, ἣτις πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος ἐξαγγέλλει αὐτὰς εἰς τὸ δημόσιον, ὅτε καὶ πρόγραμμα τῶν ἐξετάσεων ὑπὸ τῶν ἰδρυτῶν ἐκδίδεται. Κατὰ τὴν ἐναρξίν αὐτῶν προηγείται ἡ νονομισμένη ἱεροτελεστία καὶ ἡ τοῦ ἐπιμελητοῦ λογοδοσία. Τὴν δ' ἐπομένην Κυριακὴν διανέμονται τοῖς μαθηταῖς τὰ ἐνδεικτικὰ καὶ τὰ βραβεῖα, ὅτε καὶ λόγος ἀρμόδιος ἀπαγγέλλεται ὑπὸ τινος τῶν ἰδρυτῶν ἢ καὶ τῶν ἄλλων καθηγητῶν ἐκλεγομένου ἐπὶ τοῦτο διὰ τῆς ψήφου τῶν ἰδρυτῶν. Τὰ βραβεῖα ἐν ἐκάστη τάξει εἰσὶ δύο, τὸ μὲν α' τὸ δὲ β' μετὰ τῶν ἐπαινῶν πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ.

Μελέτη.

100. Ἡ τῶν τροφίμων μελέτη γίγνεται κατὰ τὰ περὶ δίαιταν τμήματα τῶν ὀμηλικῶν ἐν ἰδίῳ μελετητηρίῳ. Ἡ δὲ θέσις τῶν τροφίμων ἐν ἐκάστῳ μελετητηρίῳ ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τῶν παιδονόμων.

101. Ἡ μελέτη ἐπιτηρεῖται μὲν ὑπὸ τῶν παιδονόμων, ἐποπτεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ. Ἡ μὲν ἡσυχία ἐνταῦθα τηρεῖται ἀπόλυτος, ἢ δὲ κατὰ διάνοιαν μελέτη σχετικὴ καὶ κατὰ τὰ σπουδαστήρια. Μεγίστη φροντίς καταβάλλεται ὅπως οἱ μαθηταὶ προθυμῶνται εἰς αὐτὴν ἐλευθέρως καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἄνευ ἐξωτερικῆς ἐπιβολῆς. Πρὸς τοῦτο δὲν τηρεῖται κατ' εὐθείαν καὶ ἐπίμονος ἐπιτή-

ρησις, οἷον βίαν ἐπὶ τῆς μελέτης ἐπιβάλλουσα, ἀλλὰ δεξιά πάνυ καὶ πλαγία, ὥστε καὶ ἄνευ αὐτῆς πολλάκις οἱ μαθηταὶ ἀφιέμενοι νὰ φιλοπονῶσιν, ὑπὸ τῶν ἠθικῶν μόνον κέντρων τῆς παραδόσεως ἐλαυνόμενοι. Ἄριστον δὲ μέσον πρὸς ἤσυχον καὶ γόνιμον μελέτην εἶναι τὸ διὰ τῆς μονώσεως τῶν ἀτάκτων, τῶν φυγοπόνων καὶ τῶν φλυάρων μαθητῶν. Τὴν δὲ λύσιν τῶν ἀποριῶν φεύγουσι μὲν μάλιστα οἱ τὴν ἐπιτήρησιν λαχόντες, ἐὰν δὲ ποτὲ τις ἔλλογος καὶ σπουδαία ἀπορία παραστῆ, μαιευτικῶς μάλιστα πειρῶνται νὰ λύσωσιν αὐτήν.

δ. Περὶ τῆς καθόλου τάξεως.

102. Τῆς ἐν τῷ Λυκείῳ καθόλου τάξεως ὑπέρτατος ἐπόπτης καὶ λειτουργὸς εἶναι ὁ ἐπιμελητὴς ἢ αὐτὸς ἢ καὶ διὰ τῶν παιδονόμων ἐνεργῶν.

103. Μέτρον τῆς περὶ τοὺς τροφίμους τάξεως εἶναι ὁ δυνατὸς συνδυασμὸς τῆς οἰκιακῆς καὶ ἐλλόγου τῶν παίδων ἐλευθερίας μετὰ τῆς ἀκωλύτου πορείας τῶν ἔργων τοῦ Λυκείου.

104. Διτταὶ τῶν μαθητῶν διαιρέσεις ὑπόκεινται ὡς βάσις τῆς καθόλου τάξεως ἐν τῷ Λυκείῳ, ἢ κατὰ μαθήματα, εἰς Σχολεῖον καὶ Γυμνάσιον καὶ τὰς τάξεις ἀφοτέρων, καὶ ἢ καθ' ἡλικίαν πρὸς τὴν ἄλλην δίδαιταν, εἰς τμήμα παίδων, τμήμα ἐφήβων καὶ τμήμα μεираκίων.

105. Οἱ τρόφιμοι μόνον κατὰ δεκαπενθήμερον δύνανται νὰ ἐξέρχωνται τακτικῶς τοῦ Λυκείου ἐπὶ γραπτῇ αἰτήσῃ τῶν κηδεμόνων πρὸς τὸν ἐπιμελητὴν, ἐκτάκτως δὲ διὰ λόγους σπουδαίους.

106. Ἀλληλογραφίαν ἔχουσιν οἱ τρόφιμοι μόνον πρὸς τοὺς ἑαυτῶν κηδεμόνας καὶ αὐτὴν τακτικὴν ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος κατὰ πᾶσαν τετάρτην. Ἐνεργεῖται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ διὰ τοῦ ἐγγχωρίου ταχυδρομείου. Οὐδενὶ δὲ μαθητῇ ἐπιτρέπεται συνέντευξις μετὰ ξένου προσώπου ἐξωθεν ἐλθόντος ἢ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπιμελητοῦ.

107. Πᾶσαν αἴτησιν ἢ ἀναφορὰν ἀπευθύνουσιν οἱ τρό-

φιμοὶ πρὸς τὸν ἐπιμελητὴν, περὶ δὲ τῶν μαθημάτων πρὸς τοὺς οἰκείους καθηγητάς.

108. Κώδων σημαίνει τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος πάντων τῶν ἔργων τῶν διαγραφόμενων ἐν τοῖς ὠρολογίοις τῶν μαθημάτων καὶ τῆς διαίτης.

109. Ἡ ἀκρίβεια τῆς τῶν τροφίμων συμμορφώσεως πρὸς τὰ ἐκάστοτε σημαίνόμενα ἔργα εἶναι μὲν ἀρκούντως αὐστηρά, ὥστε νὰ μὴ διαταράττηται ἢ καρποφόρος αὐτῶν ἐκτέλεσις, νὰ ἐθίζωνται δὲ οἱ τρόφιμοι εἰς τὴν κανονικὴν ἐργασίαν, οὐχὶ ὅμως ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ν' ἀποβαίνωσιν ἑτεροκίνητοι μηχαναί. Ἡ αὐστηρὰ τάξις ἐνίοτε δύναται νὰ συγκαταβῆ εἰς οἰκογενειακὴν ἐπιείκειαν διὰ τινὰς ἐλλόγους τοῦ τροφίμου ἀνάγκας, ἢ πρὸς ἐκτάκτους περιστάσεις τῆς ἡμέρας ἢ τῆς ὥρας τοῦ ἔτους.

110. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατὰ τμήματα καὶ ἡλικίας ταττόμενοι οἱ τρόφιμοι καὶ οἱ ἡμιτρόφιμοι καθέζονται καὶ ἀνίστανται συγχρόνως. Ἐσθιοντες δὲ ἤδη δύνανται νὰ διαλέγωνται ἡσύχως καὶ εὐκόσμως. Ἐξέρχονται δὲ τῆς τραπέζης καθ' ἡλικίαν.

111. Πέντε λεπτὰ πρὸ ἐκάστου μαθήματος διὰ κώδωνος συνέρχονται καὶ καθέζονται ἐν ταῖς οἰκείαις ἕκαστος παραδόσεσιν, ἀθορύβως καὶ εὐτάκτως τὸν καθηγητὴν περιμένοντες.

112. Ὁ καθηγητὴς τηρεῖ ἀκριβῶς τὰ μαθήματα καὶ τὰς ὥρας τοῦ ὠρολογίου, καθ' ὠρισμένην δὲ τινὰ τάξιν τὸ μάθημα αὐτοῦ ποιούμενος διὰ κλήρου μάλιστα ἐξετάζει τοὺς μαθητάς.

113. Ἐν τοῖς μεταξὺ τῶν μαθημάτων διαλείμμασιν αἱ παιδιὰ ἀπαγορεύονται.

114. Ἐν τοῖς περιπάτοις ὁ ἐπιμελητὴς καὶ οἱ παιδονόμοι ἐγκρίνουσι τὴν ἐν τάξει ἢ τὴν λελυμένην τῶν τροφίμων πορείαν.

115. Καθ' ὠρισμένας ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ὑποχρεοῦνται ἐπὶ ποινῇ ἅπαντες οἱ μαθηταὶ νὰ ὁμιλῶσι μόνον τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν χάριν ἀσκήσεως.

116. Τὰς μεταξὺ τῶν μαθητῶν διενέξεις φροντιζοῦσι

νά προλαμβάνωσιν ἢ διαλύωσιν οἱ παιδονόμοι καὶ ὁ ἐπιμελητής, εἰς τὸ τοῦ Δικαίου αἴσθημα πρακτικῶς αὐτοὺς ἐνασκοῦντες. Δικαστικὴ ἐν τούτοις κατάχρησις ἐθίζει τοὺς μαθητὰς εἰς σοφιστικὰς ἔριδας καὶ ἄμετρον φιλοδικίαν.

έ. Περὶ Παραινέσεων.

117. Πάντες οἱ τοῦ Λυκείου λειτουργοὶ μάλιστα δὲ πάντων ὁ ἐπιμελητής ἐκλέγουσι προσφόρους τινὰς περιστάσεις, ὅπως ὑποβάλλωσι τοῖς τροφίμοις συμβουλὰς.

118. Αἱ παραινήσεις ἔχουσι μᾶλλον γενικὸν χαρακτῆρα, πρέπει δὲ νὰ φαίνωνται εἰς τοὺς τροφίμους ὅλως φυσικαί, ὑπὸ τοῦ γεγονότος ἢ τῆς περιστάσεως ἐλλόγως προκαλοῦμεναι καὶ οὐδαμῶς βεβιασμένα.

119. Μᾶλλον καρποφοροῦσιν αἱ νουθεσίαι ἀποτεινόμεναι πρὸς πολλοὺς ἅμα τροφίμους ἢ πρὸς ἐκεῖνον, ὃν κυρίως σκοπεῖ τις νὰ νουθετήσῃ. Αἱ πλάγαι καὶ ὑπαινικτι καὶ εἶναι εὐστοχώτεροι τῶν κατ' εὐθείαν.

120. Ὁ ἐπιμελητής ἰδίᾳ σπουδάζων τῆς νεότητος καθ' ὅλου τὴν φύσιν καὶ ἐκάστου τροφίμου τὰς ἰδιαιτέρας κλίσεις καὶ ἀδυναμίας ἐπιτηδεύει ἰδίαν πρὸς ἕκαστον νουθετικὴν τέχνην, περιβάλλων αὐτὴν πάντοτε διὰ πατρικῆς στοργῆς καὶ θεμέλιον αὐτῇ ὑποτιθεὶς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς τοῦ ἀνθρώπου μάλιστα δὲ τῶν νέων ἀσθενοῦς καὶ σφαλερᾶς φύσεως.

121. Αἱ παραινήσεις γίνονται ὅσον τὸ δυνατὸν πρακτικαί, φέρουσαι τὸν χαρακτῆρα τυχαίας συνομιλίας καὶ συνδυάζουσαι τὴν προσήνειαν μετὰ τῆς σπουδαιότητος. Καὶ τὸ λίαν δὲ συχνὸν καὶ συστηματικόν, ὡς εἰπεῖν, αὐτῶν οὐχ ἤττον ἀπαμβλύνει τὴν ἐπίδρασιν ἢ τὸ μακρὸν καὶ σχοινοτενές. Σκοπιμωτάτη ἢ κατὰ περίστασιν καὶ ἀποφθεγματικὴ συντομία, οἷα ἢ τῶν λίαν εὐχρήστων γνωμικῶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν προγονικῶν.

ΑΡΘΡΟΝ Β.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

Περὶ Ποινῶν.

122. Τὸ γένος τοῦτο τῆς παιδείσεως μετέρχονται μὲν καὶ ἄλλοι τοῦ Λυκείου λειτουργοί, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὁ ἐπιμελητής.

123. Τὸ πνεῦμα, ὑφ' οὗ ὑπαγορεύονται τὰ παντοῖα εἶδη τῆς παιδείσεως ταύτης, ἀπορρέει κυρίως ἀπὸ φιλοστόργου σπουδῆς πρὸς ἠθικὴν μὲν ἐπανόρθωσιν τοῦ πταίσαντος τροφίμου, παραδειγματισμὸν δὲ τῶν ἄλλων.

124. Πρὸ πάντων φροντίς καταβάλλεται, ἵνα κατὰ τε τὴν φύσιν τῶν παίδων ἐν γένει καὶ τὰς ψυχικὰς ἢ σωματικὰς ἀδυναμίας ἐκάστου προλαμβάνηται κ' ἀποπλανᾶται ἢ πρὸς τὸ ἀμαρτάνειν αὐτῶν ῥοπή. Ἐὰν δὲ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα ἀμάρτημά τι συμβῇ, πρὸς ἐκτίμησιν αὐτοῦ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πρὸς τῇ ἀπολύτῳ τοῦ ἀμαρτήματος ἀξία τὸ ἐκούσιον ἢ ἀκούσιον τοῦ πταίσαντος, ἢ ἡλικία αὐτοῦ, ἢ πληθὺς τῶν παρόντων τῷ πταίσαντι τροφίμων, καὶ ποσάκις ὑπέπεσεν εἰς τὸ αὐτὸ πταῖσμα.

125. Ἐν δὲ τῇ ἐπιβολῇ τῶν ποινῶν εὐλάβεια τηρεῖται οὐ μόνον ὅπως μὴ προσβάλληται καιρίως ἢ τοῦ παιδὸς φιλοτιμία καὶ ὑψηλοφροσύνη, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος μὴ φαίνεται πρὸς τὸ ἀμάρτημα ἰσάξιον, ἀλλ' ἐξ ἐπιεικειᾶς μετριώτερον.

126. Ὁ τὴν ποινὴν ἐπιβάλλων ἔστω πατήρ μετ' ἄλλους ψυχικοῦ ἠναγκασμένος νὰ ἱκανοποιῇ διὰ ποινῶν τὴν τε τάξιν καὶ τὰ καθόλου ἤθη.

127. Πᾶσα τῶν τροφίμων πράξις πρὸς τὸν κανονισμὸν ἢ πρὸς τὰ ἤθη καθόλου ἀπάδουσα εἶναι ἀτάξια ἢ πταῖσμα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον.

128. Τὰ δὲ πταίσματα καὶ αἱ ἀτάξια κατὰ τὸ ἐδάφιον (124) ἐκτιμώμεναι προκαλοῦσι ποινὰς τοιαύτας, οἷα παρατηρήσεις κατ' ἰδίαν καὶ ἐν τῷ φανερῷ, ἐπιπλήξεις κατ' ἰδίαν, ἐνώπιον μέρους ἢ συμπάντων τῶν τροφίμων,

ένώπιον τοῦ συλλόγου τῶν ἰδρυτῶν ἢ καὶ τῶν καθηγη-
τῶν, ἀφαίρεσις τῆς πρὸς τοὺς τροφίμους ἰσοτιμίας ἐν τῇ
παραδόσει, ἐν ταῖς ἀνέσεσιν, ἐν τῇ μελέτῃ, ἐν τῷ περι-
πάτῳ καὶ ἀλλαχοῦ· ἔτι περιορισμὸς τῆς νομίμου ἐλευ-
θερίας κατὰ παντοίους βαθμοὺς καὶ κάθειρξις βραχυτέρα
ἢ χρονιωτέρα. Οὐδέποτε ἐπιβάλλονται ποιναὶ ἐγγενῶσαι
εἰς τοὺς παῖδας ἀποστροφὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν
φιλοπονίαν, οἷον ἢ παρὰ τὸ νόμιμον κατανάγκασις πρὸς
γραφὴν ἢ μελέτην.

129. Τὸν ἐκ παντὸς τρόπου ἀδιόρθωτον τρόφιμον κα-
ταγγέλλει ὁ ἐπιμελητὴς εἰς τὸ τῶν ἰδρυτῶν συμβούλιον,
ἕπερ εὐρὸν τοὺς λόγους αὐτοῦ ἀποχρῶντας ἐγκρίσει καὶ
τῆς ἐφορίας ἀποβάλλει ἐκ τοῦ Λυκείου τὸν τοιοῦτον.

ΜΕΡΟΣ Γ.

Κῦρος τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ Κανονισμὸς οὗτος ἔχων ἐξαετὲς κῦρος δὲν δύναται
κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο νὰ τροποποιηθῇ ὡς πρὸς τὰς
θεμελιώδεις αὐτοῦ διατάξεις, εἰμὴ διὰ τῆς γενικῆς παρα-
δοχῆς τῶν ἰδρυτῶν, τῶν ἐφόρων καὶ τῶν κηδεμόνων τῶν
μαθητῶν ἐν εἰδικῇ συνεδριάσει προσκαλουμένων, καθ' ὅ-
σον δὲ ἀφορᾷ τὰς διατάξεις τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ
γίνεται ἐν ἀνάγκῃ τροποποιήσις κατὰ τὴν πλειονοψη-
φοῦσαν γνώμην τῶν τε ἰδρυτῶν καὶ τῶν ἐφόρων, καὶ τὴν
ἐγκρισιν τῶν κηδεμόνων εἰς συνεδρίασιν προσκαλουμένων.

ΟΙ ΕΦΟΡΟΙ

ΧΡ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ
Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΩ. ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΟΥΣ
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

ΟΙ ΙΔΡΥΤΑΙ

ΧΡ. ΚΑΛΩΤΑΙΟΣ
Α. ΤΑΓΗΣ
Μ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ
Γ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ

SISMANOGGIO
MEGARO